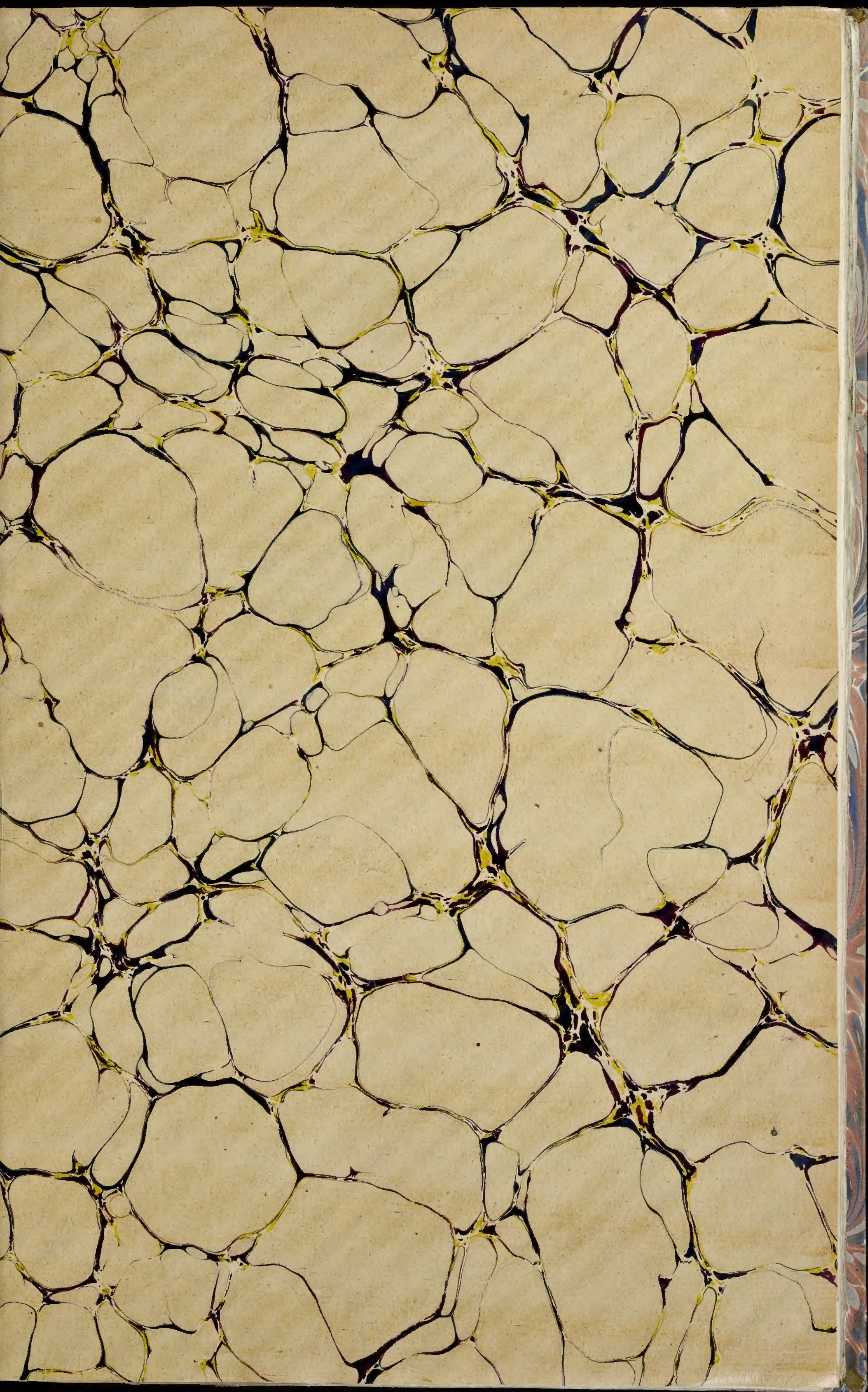
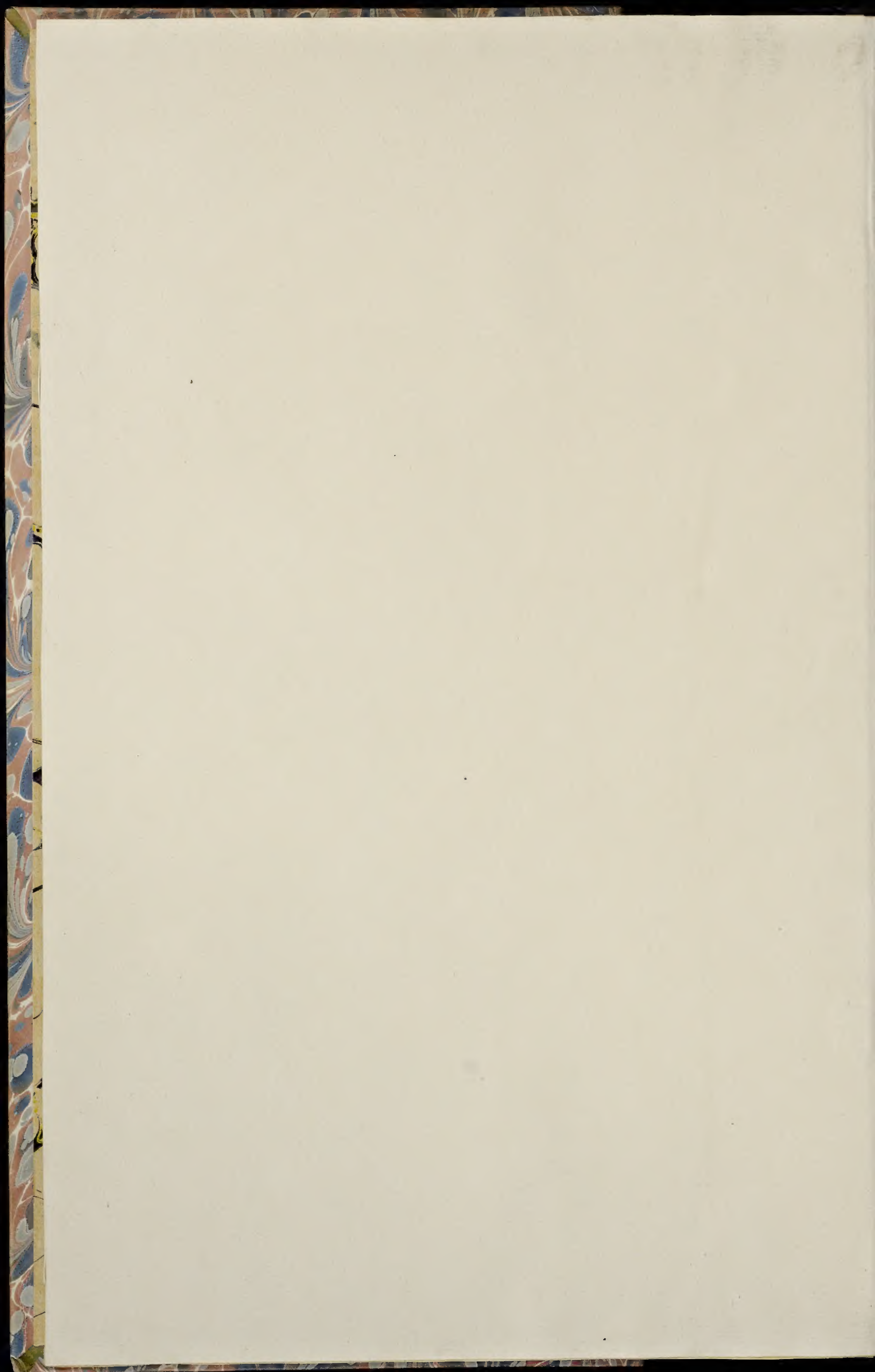

1/2 F.D.N.

Frontispice gravé et 102 vues

DE

VECHTSTROOM.

VERKLAARING

VAN DE

TYTEL-PLAAT.

Graveerkunst brengt haar gaven op 't papier,
Terwyl het oog zich kan met lust verzaaden
In dit Taf'reel, vol pracht en eed'len zwier,
Daar 't veldgezicht zich mengelt met cieraaden.
De VECHT-STROOM duikt in 't lommer met haar lis
En kruik, terwyl het zwaantje zonder zorgen
Zich zelf vermaakt daar ieder vrolyk is.
De JACHT-GODIN houd niets in 't hert verborgen
Voor LANDBOUW, en belooft zyn akkervrucht
En weiden hier in 't jaagen te verſchoonen.
APOLLO komt met een gezwinde vlugt
Zich aan de GRAAN- en VRUCHT-GODIN vertoonen.
En WETENSCHAP, die hy met ernst gebied
Deez' Stroom op hun banketten ſteeds te onthaalen,
Naardien hy haar voor rampen en verdriet
Beſchermen wil, door zyn verkwikbre ſtraalen.
In 't midden ſtaat een EER-ZUIL opgerecht
Met een geſchrift, om d'inhoud klaar te ontdekken,
Tot roem en eer der nooitvolpreezen' VECHT,
En wapens van nabygeleegen Vlekken
En Steden, daar de vreugd elk lieflyk ſtreelt
In 't Lentſaizoen, na vorst en ſtormgevaaren.
De MYTER-STAD is in 't verſchiet verbeeld,
Met MUIDEN, daar deez' Vliet ſtort in de baaren
Der Zuiderzee, waar op ze zich vertrouwt.
Ziet daar de zin van deeze plaat ontvouwt.

CLAAS BRUIN.

A. de Lairesse inv. *A. vander Laan fecit.*

DE VECHTSTROOM,

VAN

UTRECHT TOT MUIDEN,

VERHEERLYKT DOOR HONDERD GEZICHTEN VAN STEDEN, DORPEN, VESTINGEN, ADELYKE GESTIGTEN, LUSTPLAATZEN EN WARANDEN.

OPGEHELDERD

MET OUDHEID- EN GESCHIEDKUNDIGE AANTEEKENINGEN, DAAR TOE BETREKKELYK,

EN VERRYKT MET EEN UITVOERIG

BESCHRYVEND DICHTSTUK.

LES DÉLICES

DE LA

RIVIÈRE LE VECHT,

D'UTRECHT à MUIDEN,

OU COLLECTION DE CENT VUËS DE

VILLES, VILLAGES, MAISONS SEIGNEURIALES, CAMPAGNES, CHÂTEAUX, &c.

Te AMSTELDAM by

H. GARTMAN, W. VERMANDEL EN J. W. SMIT,

M D C C X C I.

B E R I C H T

VOOR DEEZE

NIEUWE UITGAAVE.

Kon weleer het Y, dat, by elken vloed, de rykste schatten, uit ieder der vier waerelddeelen, voor het magtig *Amsterdam* toestroomt, de dichtader van eenen ANTONIDES doen zwellen; vondt, na hem, een SMITS, de grootste der *Maaspoëeten*, aan de boorden der ROTTE gezeeten, voedsel voor zynen weeligen dichtgeest, in het bezingen van dien stroom; luisterde eenmaal de AMSTEL naar de toonen van den gadeloos-zingenden VAN WINTER; wat zal niet de VECHTSTROOM, met haare gelukkige, en om derzelver genoegen dikwerf benydde, bewooners gevoelen, wanneer zy den lof van hunne aardsche zaligheden ook op de zedelier van eenen onsterflyken KLAAS BRUIN hooren klinken! —

Die toonen, leezer! kan uw oor hier vangen, waar u de onvergelyklyke schoonheden van den eenigen VECHTSTROOM met eene milde hand worden ten toon gespreid. — Ontsluit uw gehoor voor de eersten, en open uwe oogen voor de laatsten. Dicht- en teekenkunde beiden immers zyn den man van vernuft, den man van smaak waardig? —

Gaarne zoude ik my verledigd hebben om de zacht-kabbelende VECHT met U optevaaren, en U slechts eenigen dier veele gadelooze gezichten en verschieten, dier menigte van verscheidenheden, welken zy zoo rykelyk oplevert, als met een vlugtig oog, doen beschouwen; indien niet de arbeid des grooten Dichters dit volstrekt overtollig, ja noodloos, maakte. Wat de teeken- en graveerkunsten te kort schieten, vult zyne dichtkunde aan; — en wat zoude ik U meer zeggen dan uw eigen hart U zal doen gevoelen op het zien van een *Zydebaalen*, de vrucht van eenen nyveren koophandel; van een *Goudenstеyn*, een *Maarsseveen*, een *Ganzenhoef*, een *Nyenrode*, de onledige rustplaatsen, Amstellaar! van meer dan éénen uwer Burgervaderen; van een *Gunterstein*, weleer de lustwarande van 's Lands grooten en gryzen advokaat JOHAN VAN OLDENBARNEVELD; van een *Vreeland*; van een *Muiden*, en deszelfs alöud en adelyk *slot*, van welk laatste de Dichter zingt:

> 't Is waar, uw heldre glans verdooft,
> Wanneer men 't oog slaat op uw muuren:
> Maar om uw nooitvolpreezen HOOFT,
> Zal uw vermaardheid eeuwig duuren; —

en van zoo veele andere, niet minder bezichtiging

tiging-waerdige, *Steden*, *Dorpen*, *Vestingen*, *Lustplaatſen* en *Hoven*. Dan, genoeg! deeze ſchoonheden zyn ontrukt aan den duisteren nacht der vergetelheid, waarin zy als bedolven lagen; en men biedt U dezelven thands met eenen vernieuwden luister aan. Dat deeze verzameling U verlustige, die, aan de boorden van de VECHT gezeten, haar zoet en ſchoon blyft genieten, of wel, in uwe ſtedelyke wooningen terug gekeerd, de lieve zomerdagen by haar doorgebragt, herdenkt, en uit uwe warme winterzaalen de aanſtaanden weder verlangend te gemoet ziet; dat zy ons allen, Landgenooten! uitlokkende om te ſmaaken wat zy ſchenkt, geene vreemde waranden zoo bevooroordeeld doe voortrekken aan die, welken ons gadeloos Vaderland allerwege opent voor elk', die dezelven wil en kan kennen en waardeeren!

Aan den Y-ſel, in Sept. 1790. M.

SPEEL.

SPEELREIS

LANGS DE

VECHTSTROOM.

Een ander zing van minnetochten,
Of doop' zyn pen in gal en roet,
Of daar een zege word bevogten
In inkt gemengt met menſchenbloed.
Het lust my van een' Stroom te dichten,
Daar ieder voor verſtomt moet ſtaan.
Het lust my *Stopendaals* Gezichten,
Ge-etst naar 't leeven, naar te gaan,
Waar door de *Vecht*, zo lang verſchooven,
Haar hoofd met luister ſteekt naar boven.

Doorluchte Stroomen, belgt u niet,
Dat ik een Spruit zo lang gebooren,
Ten top verheffe, en in 't verſchiet
Een' ſchat, die menig kan bekooren,
Vertoon in eenen kleenen kring,
Vol Landpaleizen en Kaſteelen:
Gy kent dien kostelyken ring,
Omzet met dierb're hofjuweelen.
Men tast nooit mis in 't ryk genot,
Van *Utrecht* tot aan 't *Muiderſlot*.

ô VECHTSTROOM! die uw vruchtb're randen
Beſproeit met levendig kriſtal,
Wat heb ik niet al ſtof voorhanden
Om 't onuitſpreekelyk getal
Van keurgezichten te verhaalen,
En al uw ſchoonheid op een ry
Slegts met een doodverf af te maalen!
Meer kan ik niet. Hoe lustte 't my,
Indien 't my heden mogt gebeuren,
Uw' waaren oorſprong naar te ſpeuren!

En vraagt men waar 't belet uit ſpruit?
De vlugge tyd, ô roem der Vlieten!
Heeft my in mynen loop geſtuit,
Om 't rechte doelwit te beſchieten:
Nu vind ik my verpligt, om maar
Een ſchets van uw cieraad te geeven;
Cieraad, dat in geen enkel jaar
Kan overdacht zyn en beſchreeven;
't Geen echter noch te volgen ſtaat,
Zo d'Oppermacht my leeven laat.

Myn reisgenooten, maakt u vaardig,
De ſpeelſloep wagt en legt gereed
Tot deezen korten togt, 't is waardig
Dat men een dag of zes beſteed
In deeze lommerryke ſtreeken.
Verſchoon me, ô Biſſchop'lyke Stad!
Dat ik u nu niet aan kan ſpreeken;
'k Bewaar voor u een' letterſchat,
Die u, mag maar myn zangſter leeven,
Genoegen en vermaak zal geeven.

Wel aan: maar hoe! wat zacht geruis
Komt ſchielyk in myne ooren daalen?
Ik hoor een aangenaam gedruis:
Wy zyn hier aan de ZYDE-BAALEN,
Daar 't water, door de kunst geleid,
Een groot gevaart' kan doen beweegen,
Tot algemeene nuttigheid,
Wyl duizenden, door 's Hemels zeegen,
Beſtaan van 't pragtig wormgeſpin.
Wat brengt de zyde al voordeel in!

Wie kan hier zyn gezicht verzaaden
Door al 't geraas, 't gewoel, 't gezwier?
Wat teelt gy niet al goude draaden,
ô Wormpje! kleen, doch edel dier:
Arachne zwyg' vry van haar weeven,
Gy kunt de ſchoonſte glans en pracht
Aan Koninglyke Hoven geeven.
Dus word de mensch niet veel geacht,
Zo lang zyn deugd, verſtand en gaven,
Zyn in vergeetenheid begraven.

Nu eens dit hoffelyk geſtigt,
Door Heer VAN MOLLEMS geest voltoogen;
Beſchouwt: ô welk een ſchoon gezicht
Vertoont zich heug'lyk voor onze oogen!
Hier paart de ſchikkonst met natuur,
De kom met zyne waterſtraalen,
De kabinetten als een muur
Geſchooren, daar men in kan dwaalen:
't Juicht al, hoe ſtom, tot lof en eer,
En roem van hunnen braaven Heer.

Maar wie, wie moet zich niet verwond'ren,
Die deez' beroemde Hofzaal ziet,
Vol pragt van boven en van ond'ren.
Verdwyn, verdwyn vry in 't verſchiet,
Al wat den naam van ſchoon mag draagen.
ô Zielbetooverend geſticht!
Uw glans kan Koningen behaagen.
De Myterſtad is ſteeds verpligt
Uw' eigenaar, met blyde klanken,
Voor zulk een keurjuweel te danken.

Nu weder voort, het jaag-paard zal
Ons voorgaan, en den weg ſteeds wyzen.
Ik hoor een lieffelyk geſchal,
Terwyl de Lentezon aan 't ryzen
De paerlen van den morgenſtond
Naar boven trekt: verkwikb're ſtraalen,
Gy maakt het kwynend hert gezond;
Natuur kan in u adem haalen,
Zy teelt uit u, door Gods beleid,
Wat ſtrekt tot nut en vrolykheid.

ô Aangenaam en veilig reizen!
  Wat kan de zinnen meer voldoen
Dan keurelyke Veldpaleizen,
  In 't midden van 't bekoorlyk groen
Met diep verwond'ren te beschouwen,
  Daar gulle en onbesprooken vreugd
Myn vrienden, zonder misvertrouwen
  En wrok, elks ziel op 't hoogst' verheugt.
Laat and're dert'le lusten looven,
Deez' wellust gaat het al te boven.

  Wy streeven ROOZENDAAL voorby
En RAVENSBURG, twee schoone hoven.
  Zacht stuurman, leg het roer aan ly.
't Gaat wel, wy zyn 't gevaar te boven,
  De lyn is los, sla weder voort;
Men moet zich hier voorzichtig myden,
  Om in dit zielverruk'lyk oord
Geen schipbreuk met deez' sloep te lyden.
  Dus word wel 't allergrootst' vermaak
  Betaalt met eenen bitt'ren smaak.

Dus moest wel eer door 't overzeilen,
  Bohemens Erfprins, VREDERYK,
Den grond, helaas! van d'Ystroom peilen,
  Voor Amsteldam, daar 't Vorst'lyk lyk
Gevonden wierd na weinig dagen;
  Wat ook tot hulp wierd onderstaan
't Was al vergeefs; ô droeve plaagen!
  De Vader zag zyn' Zoon vergaan;
Die morgenzon, te vroeg aan 't zinken,
Deed hem in traanen schier verdrinken.

  Wat Koning zou voor zulk een pand
Zyn wettig Kroonrecht niet verruilen?
  Dus houd het aardsgeluk geen' stand.
Maar zacht, ik zie wy zyn te ZUILEN,
  't Geen, zo men wil, zyn' oorsprong telt
Uit eerkolommen der Colonnen,
  Een Roomsch geslagt, wanneer 't geweld
Dit vry gewest heeft overwonnen;
  Doch de oudheid, schoon m'er veel uit leert,
  Is meest door d'ouderdom verteert.

Ziet hier 't Kasteel, met dikke muuren
  En toorens naar de aloude pracht
Gebouwt, om eeuwen te verduuren,
  Daar 't krygsrammeiwerk vaak haar kragt
Vergeefs op heeft gespilt voor deezen;
  Nu heeft het voor geen oorlogsplaag
Van bitse Burgertwist te vreezen,
  Die onverzaadelyke plaag,
Belust, om tot haar wit te raaken,
Op rooven, schenden, moorden, blaaken.

  ô Vecht! verrukkelyke Vliet!
Hier hebt ge u als een slang geboogen;
  Hier toont ge ons wond'ren in 't verschiet,
Gewrogt door 't eeuwig Alvermoogen;
  Elk is op 't schoon gezicht belust,
Terwyl wy VECHTENSTEIN genaaken:
  Daar Heer D'ORVILLE zich gerust
Kan met zyn lief en kroost vermaaken,
  Wanneer zyn brein is afgemat
  Door koopzorg in een waereldstad.

Uitspanning kan den geest verblyden,
  Door onverpoosde last bezwaart,
Waar door ook 't lichaam heeft te lyden.
  Maar 'k hoor aan 't trappelen van 't paard
Dat wy te MAARSSEN zyn gekoomen,
  Een groot en neeringryk gehugt,
Geleegen aan de frisse stroomen,
  Welks standplaats en gezonde lucht
Kan meenig uit de steeden troonen,
Om hier in de eenzaamheid te woonen.

  Daar legt de grond van 't Slot, gebouwt
Voor menig jaar door meester STEVEN,
  Die grooter zorg droeg voor zyn goud
En schatten, dan voor 't dierbaar leeven:
  Toen 't muitziek rot, door wraak verwoed,
Van Utrecht hem hier kwam bespringen,
  En deed hem smooren in zyn bloed.
Hy, die zyn geldzucht niet kan dwingen,
  Haalt, na veel leed en ongevals,
  De doodstraf dikwils op zyn' hals.

Nu kan Heer LOKHORST zich vermaaken
  In 't landhuis op dat puin gestigt,
Na 't Staatsbestier en 't nodig waaken.
  ô Welk een heugelyk gezicht
Doet zich hier op in alle deelen!
  Hier ziet men laanen, dicht beplant,
Daar schaduwryke lustpriëelen,
  Ginds klaverveld en vruchtbaar land.
ô MAARSSEN! 't geen elk kan bekooren,
Ik heb my zelf in u verlooren.

  Wy zien nu weder veldwaard in,
Daar DOORENBURG ons blinkt in de oogen,
  Waar van de tiende (*) Zanggodin
Eens zong, en elk hield opgetoogen
  Door weêrgalooze poëzy,
Dat zout, 't geen 't al bewaart voor smetten.
  Wy dryven HARTEVELD voorby,
En ELSENBURG. ô Keurbanketten
  Voor 't graag gezicht, vol zwier en praal.
  Ik zie, wy zyn voor ZOETENDAAL.

ô ZOETENDAAL! zo wel geleegen,
  Zo net gebouwt, zo schoon beplant.
ô ZOETENDAAL! zo 's Hemels zegen,
  Gelyk ik wensch, u houd in stand,
Zal 't lommer van uw laan de boorden
  Van deeze vliet met nieuwe pragt
Vercieren. ô Gelukkige oorden!
  Uw waardige Bezitter tragt
Het welk aan veelen is gebleeken,
De waare vriendschap aan te kweeken.

  Hier kan ik den verdienden lof
Niet van heer BYLEVELD verzwygen,
  Die menig slot en schoonen hof,
(Zyn roem moet aan de starren stygen,)
  Door zyne voorspraak heeft verschoont;
En hen, naast God, den brand ontrukte:
  Maar deeze dienst wierd slegt beloont:
Een schynvriend, ja een onderdrukte
  In dit geval, zocht hem in haat
  Te brengen, door een snood verraad.

(*) Katary e Lesc[illegible]

Maar de eed'le Magiſtraat, bewoogen
Door deeze daad, heeft hem bewaart.
Dus ziet men hoe het mededoogen.
En trouw door een' ondankb'ren aart,
ô Braave Priester! word vergeeten.
Geloofsgeſchil, door wraak verleid,
Wat gruw'len durft ge u niet vermeeten!
Maar 's hemels Oppermajeſteit
Vergeldt de deugd, wie ze ook mag pleegen!
Ach, wou dit ieder overweegen!

Daar zien wy GOUDESTEIN, geſtigt
Van de eed'le telg der Maarſeveenen,
Dien Burgerheer, die als een licht
In Amſtels Raadhuis heeft geſcheenen;
Die hier een Tempe op 't groen tapyt
Van 't veld voltooide, in die bosſchagie,
Gepoot, geplant door wakk're vlyt.
Wiens hert wordt niet door deez' plantagie,
Welks wederga men weinig vind,
Verrukt, die 't dichte lommer mint!

De kiel doorſnyd de zilv're vlieten
Voorby het Rechthuis met een vaart,
Terwyl we een ſchoon gezicht genieten,
Onze oogbeſchouwing dubbel waard.
Wie moet deez' heerlykheid niet looven,
Die t'elkens voor ons open legt!
Maar welk een trits van vorſten-hoven
Streelt ons hier 't hert? 't Is HOOGE-VECHT:
't Is OTTERSPOOR, 't geen wy zien ryzen,
En GANZENHOEF, met reên te pryzen.

Elk hof verdient byzond'ren lof:
ô HOOGE-VECHT! ik moet u roemen;
Wat vind ik niet al ryke ſtof,
Om u een Paradys te noemen,
Waar in heer SWEERTS zyn rust en vreugd
Steeds vind, na de afgeſloofde pligten;
Hier word de droefheid zelf verheugt.
ô Welk een reeks van keurgezichten!
'k Zie Kom, Terras en Kabinet:
'k Zie wond'ren, waar 'k myn voeten zet.

Maar hoe verrukt uw ſtand myn zinnen,
ô OTTERSPOOR! ô Vechtjuweel!
Wie moet uw ſchikking niet beminnen?
Indien ik hier van ieder deel
Een ſchets wou toonen, 'k zou verdwaalen
In zulk een doolhof van vermaak:
Hier kan uw' heer zyn hert op haalen;
Gewis hy zou deez' zuiv're ſmaak
Van wellust, daar 't al voor moet wyken,
Niet wisſelen voor Koningryken.

Nu eens het lustpriëel beſchouwt
Van een der deftigſte Regenten,
Dien Amſtels Rechtbank word vertrouwt;
Die elk zyn' pligt tracht in te prenten
Door wyzen voorgang, heusch van aart;
Een echte telg der Batavieren;
Een flonkerſteen, ſteeds roemenswaard,
Daar 't Y zyn Scheepskroon meê kan cieren.
De hemel voer' hem op den trap
Van eer, door 't Burgermeeſterſchap.

Heb ik, dus vry en onbedwongen,
Heer MAARSEVEEN, vergeef het my,
Een weinig tot uw lof gezongen.
't Is waarheid, en geen vleiery.
Maar, Reisgenooten, ziet deez' dreeven
Die als geſchooren muuren ſtaan,
Daar 't lief'lyk groen kan ſchaduw geeven;
Hoe vrolyk lacht ons alles aan!
ô GANZENHOEF! 'k heb op uw gronden
Een keurlyk zielvermaak gevonden.

Maar hoe, regeert hier Cerberus?
Of braakt een Etna deeze vonken,
Of Hekla, of Veſuvius?
Of word hier 't wapentuig geklonken
Van Mulciber, daar 't dierbaarst' bloed
Door word geſtort in oorlogs ſtormen,
Neen, Reisgenooten, 't is een gloed,
Die ſteenen kan uit klei hervormen
't Geen in een harde ſtof verkeert,
Tot nut der Bouwkunst, nooit volleert.

ô ROTGANS! 'k voel myn geest gedreeven;
Nu KROMWYK my in de oogen blinkt,
Om u behoorlyke eer te geeven,
Hoewel met flaauwe en glanslooze inkt.
ô Dichter! die deez' kleenen tooren
Tot uw Parnas verkooren had,
Wat liet gy hier al klanken hooren;
De Vechtſtroom was u hengſte-nat.
Al moet gy 't licht des levens derven,
Uw Poëzy zal nimmer ſterven.

Ziet hier OUD-AA aan d'eenen kant,
Aan d'and'ren NYENRODE, praalen,
Voor ruim twee eeuwen afgebrand,
De wraak van Levi kent geen paalen,
Door eenen Mytervorst, gewoon
Deez' ſtreek als een tiran te plaagen;
Ook heeft het noch eens zulk een' hoon,
Door Luxemburgs bevel verdraagen,
In 't noodjaar, toen der Franſchen macht
's Lands Vryheid had bynaar verkragt.

Doch toen 't verlost was van dien kluister,
Is 't weder heerlyk opgehaalt,
Gelyk men 't nu beſchouwt vol luister.
Maar zacht, wat lusthof of hier praalt?
Waar zyn we, aan d'Arno of te Romen?
Wat Tivoli is hier geplant?
Wie kan zyn' oogenlust betoomen?
Heer BOENDERMAAKERS vlug verſtand
Kan hier, om dit gewest te kroonen,
Italië aan de Vecht vertoonen.

Ja, ziet deez' wond'ren van naarby,
Maar wagt u voor de waterſtraalen;
Men heeft het oog op u en my;
Nieuwsgierigheid kan ligt verdwaalen:
't Gaat wel, wy worden reeds beſproeid
Door heimelyke hinderlaagen.
ô Veldpaleis! 't geen overvloeit
Van keurſtof, 't geen elk kan behaagen,
Wat zyn wy niet aan u verpligt?
Duur lang, bekoorlyk Vechtgezicht!

De middagzon genaakt het zuiden,
En fchiet haar ftraalen, heet van gloed,
Op akkers, boomen, bloemen, kruiden;
De bouwman hoopt op overvloed
Van vruchten, door dit groeizaam weder.
Aanbiddelyke Majefteit!
ô Bron van heil en vreugd! hoe teder
Bemint ge 't menschdom! hoe bereidt
Uw voorzorg duizend dierb're gaven,
Om ons te voeden en te laaven!

'k Zie GUNTERSTEIN, dat praalgebouw,
Dat Lustpaleis van heer VAN COLLEN,
Die Hoofdfchout van beproefde trouw,
Die 't duizendhoofdig beest voor 't hollen
Aan 't Y betoomt, door 't ryp verftand:
Een Cefar, in den kryg ervaaren:
Een Cato van ons Vaderland,
Die nimmer zal zyn ziel bezwaaren,
Om 't recht te kreuken door verraad,
Uit onverzaad'baare eigenbaat.

De Flonkerftar der BARNEVELDEN,
Die Martelaar van Staat, wiens lof
Geen tong ooit kan naar waarde melden,
Was eertyds heer van deezen hof
En 't aad'lyk huis, zo wel geleegen,
Welks ruime ftandplaats, in 't verfchiet
Vol boschcieraad en wandelwegen,
Een' nieuwen luister aan deez' Vliet
Kan geeven, voor nieuwsgierige oogen.
Wat hert word hier niet opgetoogen!

Wy zyn te BREUK'LEN, daar 't geweld
Wel eer het Franfche flagzwaard zwaaide,
Met d'onverzoenb'ren moord verzelt,
Die honderden van lyken maaide;
Men hoorde niet kan kreet op kreet;
Men zag, ô droevige vertooning!
ô Gruweldaaden! al te wreed
Voor d'Allerchristelykften koning,
(Wat viel 't den Landzaat hard en zuur)
Dit fchoon gewest in vlamme en vuur.

Ziet daar, 't geen ons weêr kan bekooren,
Wat al prieëlen op een ry;
HOFWERK en VECHTVLIET praalt van vooren
QUEEKHOOVE en GROENEVECHT op zy;
Wie moet niet in al 't fchoon verdwaalen?
Ginds WEERESTEIN en VYVERHOF:
Indien ik alles zou verhaalen
Wat ftrekken kan tot roem en lof
Van deeze lommerryke ftreeken,
Het zou my aan den tyd ontbreeken.

Maar welk een Veldpalels vertoont
Zich hier, zo deftig in zyn deelen?
't Is OVERHOLLAND, ryk gekroont
Met cierelyke hofjuweelen:
Heer HUIGENS, een voortref'lyk lid
Van Amftels Rechtbank, ryp van oordeel,
Heeft deeze lustplaats in 't bezit,
Daar 't brein, vermoeit door last, tot voordeel
Van 't algemeen, zich op vermaakt,
En eene zuiv're wellust fmaakt.

De Jaagfchuit, vol gepropt van menfchen,
Bruist voor ons heenen: wat gemak
Kan iemand meer in 't reizen wenfchen?
Om dus, als was hy onder dak,
Al flaapende zyn' togt te fpoeden?
Dit voorrecht heeft ons vaderland
Door 't recht gebruik der watervloeden:
Hier biedt de konst natuur de hand,
En dient die zuster naar vermoogen.
Dit hield een (*) Prins eens opgetoogen.

Deez' plaats rust op de STARRE-SCHANS;
Gebouwt, toen 't oorlog de ingewanden
Van ons Gemeenebest bykans
Doorknaagt had, met bebloede tanden!
Nu blinkt zy als een diamant,
Omringt van de allerfchoonfte Linden;
Nu zien we een' vyver, net beplant,
Zo fchoon als ergens is te vinden.
Wat geeft de vrede een vrugtb'ren oegst,
By 't krygsgeweld, 't geen 't all' verwoest?

Zo teelt het vroom en zacht geweeten
Een bron van vreugd, een' fchat van rust!
Daar 't hert, van wraak en haat bezeeten;
Het heug'lyk licht van blydfchap blust.
Wat ftort hy in een' poel van plaagen,
Die eeuwig wrokt, en tergt, en byt!
Wat moet hy niet al ramp verdraagen,
Die met zyn' boezemvyand ftryd?
Byzonder als hy, tot zyn fchade,
De hulp verfmaadt van gods genade!

ô RUPELMONDE! ô Vecht-kleinood!
Hier wenscht myn geest te fpeelemeien;
Gy zyt, hoe kleen, in luister groot,
Door de overdekte wandelreien
Van keurig groen, daar 't zonnelicht
Vergeefs door 't lommer tragt te booren.
ô Zielverrukkelyk gezicht!
Uw ftand kan Koningen bekooren:
Uw boomgaard is alom bezet
Met in- en uitheemsch hofbanket.

Hier word uw heer, die 't buitenleeven
Bemint, bevryd van last, en leed,
Steeds ftof tot nieuwe vreugd gegeeven
Met zyn geliefde MARGAREET:
Hier kan hy vrolyk fpeelevaaren,
't Zy hy laveert, of ruimfchoots zeilt,
En klieft de kabbelende baaren,
Of achter 't riet de diepte peilt,
Om 't ftomme visje te bezetten
Met angelroê, of fchakelnetten.

Dit 's NIEUWERSLUIS, een kleen gehugt,
Waarin men 't kostfchool kan befchouwen,
Het geen de jonkheid houdt in tucht;
Hier liet de nood een fterkte bouwen,
Die 't wreed geweld van (†) Lodewyk
Kon dwingen, door metaalen monden,
De moord, begruist van bloed en flyk,
Laat recht noch wetten ongefchonden,
Wanneer ze met haar flagzwaard zwaait,
En duizenden van lyken maait.

(*) De Prins van Condé. (†) Lodewyk XIV Koning van Vrankryk.

Maar welk een Vechtzon met haar ſtraalen
Vervult myn hert met vroiykheid?
't Is OUDERHOEK, nooit af te maalen
Naar waarde; elk maak' zich nu bereid,
In 't aangenaame lenteweder,
't Gezicht te ſtreelen langs deez' vliet;
Men zett' zich op het bergje neder;
Hier ziet gy wond'ren in 't verſchiet.
Wie moet deez' plaats, ſteeds hoog te roemen,
Geen aardſche paradyskroon noemen;

Wend nu van Oudethoek het oog
Naar Loenen; wie zou om Florensſen,
Deez' kostelyken regenboog
Van Lustpaleizen ooit verwensſen?
Ja 't prat Fraſcati, daar voorheen
De groote Cicero op woonde,
Toen Romens luiſter elk beſcheen,
Terwyl haar hoogmoed ieder hoonde,
Doet van haar' hoogen heuveltop
Zich niet vermaakelyker op.

Hier kan Heer PELS zyn rust ſteeds vinden
In deeze hoeve, met zyn kroost,
By 't Hofcieraad van els en linden;
Heer PELS, wiens naam in 't west en oost
Geviert word, en gekroont met zegen
Zo ver de Koopvaardyvloot zeilt,
En brist door ongebaande wegen;
Daar nooit de diepte word gepeilt.
Wie winst of ſchade krygt door 't waagen,
Deez' zuil kan Amſtels koopſlot ſchraagen.

Myn hert is om uw' ſtand vol vreugd,
ô MIDDELHOEK! wien 't ook mag belgen,
Alwaar Heer BIERENS zich verheugt
Met zyn beminde en braave telgen:
Hier ziet men een gezonde lucht;
En 't kabbelen van friſſe ſtroomen,
Daar akkervelden, ryk van vrucht;
Ginds 't lommer van de lindeboomen.
ô Vecht! hoe ſtreelt ge myn gemoed,
Door all' uw zielbekoorlyk zoet?

Wat Hofpraal ryst hier voor onze oogen?
't Is NIEUWERHOEK, welks braave Heer
De deugd gevoegt heeft by 't vermoogen;
Dus blinkt zyne onverwelkbaare eer:
Geen vleizucht met haar looze ſtreeken
Heeft my bewogen tot dien lof,
Wyl kerk en beurs hier voor my ſpreeken:
Zy hebben beide ryke ſtof
Om Heer VAN TARELINK te pryzen;
'k Laat Amſteldam dat oordeel wyzen.

Hier kan zyn afgeſloofde geest,
By 't zingen van de nachtegaalen,
In de open lucht, die 't hert geneest,
Gerust en vrolyk ademhaalen
Met zyn gezin, 't geen jaar op jaar
Vermeerdert onder 's Hemels zegen:
Dus kroont d'Alwyzen zeegenaar
Uw' welſtand met een' milden regen
Van zyne gunst, die 't all' verblydt,
ô Koopheer! vol verſtand en vlyt.

Beſchouwt den lusthof en de perken,
Daar Flora's bloemhof daag'lyks groeit,
Waar aan de vreemdeling kan merken
Hoe hier de handel heeft gebloeit;
Hoe blinkt dit ſpeelhuis, 't geen verheeven
Op eenen dubb'len vyver rust!
ô Zielverrukkelyke dreeven!
Myn geest, op landvermaak belust,
Zou hier een reeks van zomerdagen
Verſlyten kunnen, met behaagen.

Zie daar 't aloude KROONENBORG,
Welks Stichter in zyn bloed moest baden;
Daar Velzen zat vol angst en zorg,
Toen hy graaf Floris had verraaden,
En door een' wreeden wrok vermoord.
Wat baart de hoogmoed al elenden!
Wat brengt ze niet al gruw'len voort,
Wanneer ze een' Vorst tot vrouwenſchenden
Weet aan te hitſen, tot zyn ſtraf,
Waar door hy eerloos daalt in 't graf!

Wy zyn te LOENEN, ô myn vrinden!
Wy zyn in Stichtſche paradys:
Kan iemand beter ſtandplaats vinden,
Daar ieder oogvermaak om prys
Haar wond'ren voor 't gezicht doet praalen?
ô Neen, elk reiz' vry waar hy wil,
Hier moet men in all' 't ſchoon verdwaalen:
Myn zangſter zit verſtomd en ſtil,
't Ontbreekt haar' geest aan kragt en woorden,
In 't net beſchryven deezer oorden.

Een ſchrand're tekenaar kan hier
Meer leeren, dan uit ſchrift en boeken;
Een ſchildergeest zyn trek en zwier
Afſchetſen op paneel en doeken,
Als hy natuur op 't ſchoonſt' beſchouwt;
By 't ſchitteren der zonneſtraalen;
't Zy hy een akkerveld, of woud,
Of heerlyk landſchap af wil maalen,
Of in 't verſchiet een pragtig hof;
't Ontbreekt de kunst hier aan geen ſtof.

Of Loenen Luna hier beteekent,
Als of men 't licht der volle Maan
Had aangebeên, is mis gereekent;
Of heeft myn oordeel mis geraân,
Ik wil 't wel om een beter geeven;
Maar naam-afleiding heeft 'er veel'
Van 't ſpoor der reden afgedreeven,
Die hersſenſchimmen voor 't juweel
Der waarheid hebben aangenoomen,
Om van een vlug verſtand te droomen.

ô! Welk een aangenaam gezicht
Verheugt de ziel in deez' plantagie!
Wie heeft deez' lusthof hier geſticht?
Omringt van laanen en bosſchagie,
't Is Heer PERSYN, die 't heilig recht,
Als Leenheer van 't vermaarde Loenen,
Naar billykheid en raad beſlegt:
Wie wenscht om ſchoone kunstfeſtoenen,
Die vrouw natuur in volle kragt
Beſchouwt, daar 't alles lonkt en lacht.

Geen minder blydſchap kunt ge geeven,
 ô WALLENSTEIN! ô Vechtpaleis!
Door uw bekoorelyke dreeven
 En vyvers, daar men reis op reis
Verdoolt door veel' veranderingen,
 In menig kunſtig kabinet;
Het lust my tot uw' lof te zingen,
 Want waar men hier zyn' voeten zet,
Of de oogen ſlaat, ô Reisgenooten!
't Is all' met wellust overgooten.

 Wat lustplaats zien we aan de overzy?
't Is OOSTERVECHT met zyn prieëlen;
 Hier vind Heer SINKENSON zich vry
Van zorgen, die de ziel verveelen;
 Hier kan hy, van 't gewoel bevryd,
In ſchaduwryke wandeldreeven
 De ſnipperingen van zyn' tyd
Beſteên. Gelukkig buitenleeven,
 Als 't hert, niets kwaads bewust, nooit wroegt,
 En leeft, hoe 't gaan mag, ſteeds vernoegt.

ô Driemaal zalige Ingelanden!
 Die hier uw wooning hebt gevest,
Daar u geen kryger aan zal randen
 Die zich door rooven voedt en mest,
En 't mededoogen nimmer kende;
 Hier ſtoort geen wapenklank uw rust,
Noch zet deez' landſtreek overënde,
 ô Neen! de lieve vrede kust,
De dierb're vryheid met behaagen,
Nooit afgerecht op ſlinkſche laagen.

 De klaverwei geeft melk en room,
En ôs en ſchaap, het vet der aarde,
 Hier druipt een milde honigſtroom,
Die 't bytje door zyn vlyt vergaarde
 Uit boekweitbloem en roozeknop,
En toont den luiaart zonder ſpreeken
 Zyn' pligt, ja zegt hem lesſen op,
Om de allerſnoodſte der gebreken
 Te vlieden als de veege pest,
 Wyl zy hem tot den arbeid prest.

ô Goude zee van koren-aaren!
 Daar 't weste windje over ſpeelt,
Die haast de ſchoonſte vrucht zult baaren;
 Hoe zacht, hoe teêrgevoelig ſtreelt
Gy ons gemoed, 't geen opgetoogen
 Door zulk een' ſchat van vreugde-ſtof,
De wond'ren van Gods Alvermoogen
 Tragt uit te breiden, tot zyn' lof.
Wel aan, myn vrienden, laat ons zingen,
Ik kan myn zanglust niet bedwingen.

 Zag iemand immer een gewest
Of Koningryk zo heerlyk bloejen,
 Dan ons benyd Gemeenebest?
Daar duizend' dierb're vrugten groejen;
 Daar alles ſteeds word aangebragt
Voor lekk're tongen, van vier winden:
 Kon Vader Jacobs nageſlagt
In Canaän die wellust vinden,
 Welks glans haar oog met vreugd beſcheen,
 Die hier genooten word? ô neen!

Gelukkig hy, die zonder kommer,
 Hier onder zynen wynſtok leeft,
In ſchaduw van 't bekoorlyk lommer,
 En niets meer wenscht, dan 't geen hy heeft;
Die t'elkens door beſpiegelingen,
 Een ſchooner heerlykheid beſchouwt,
En 't hért van de ondermaanſche dingen
 Ontlást, en op geen drifzand bouwt;
Een ſtaat, daar duizend Koningryken
Met all' hunn' ſchat voor moeten wyken.

 't Gaat wel, wy zyn te VREEDELAND;
ô Naam, hoe zoet klinkt ge in myne ooren!
 Een neeringryke plaats, welks ſtand
Wel eer een' bisſchop kon bekooren,
 Dat hy die tot een vaste ſtad
Wou maaken, aan deez' frisſche ſtroomen,
 Die hy uit een' geroofden ſchat,
Den bergbewooners afgenomen,
 Door 't oorlog, daar all' 't kwaad uit ſpruit,
 Voltoojen wou, maar 't wierd geſluit.

Vermaak'lyk VREELAND! leer my denken
 Aan 't Vredeland van hooger ſtaat,
Daar 't oorlog nooit de rust zal krenken;
 Een vaste ſtad, die nooit vergaat,
Daar de Eng'lenrei, met vredekroonen
 Verciert, van twist noch wraakzucht weet;
Een ſtad, daar niemand in zal woonen
 Dan zulken, die in vreugd en leed
Standvastig, ſteeds met hert en zinnen
De vreede en heiligheid beminnen.

 Wy ſtreeven, daar ons niemand ſtuit,
Voorby het eiland der REAALEN,
 En zien reeds in 't verſchiet vooruit,
Verlicht door de avondzonneſtraalen,
 Het Aad'lyk huis te NEDERHORST,
Welks grond een reeks van vaste muuren
 En twee paar ſterke toorens torst,
Gebouwt om eeuwen te verduuren;
 Doch heden is men in 't gemeen
 Wat zuiniger op kalk en ſteen.

Ziet daar, nu kan men 't klaar beoogen;
 d'Aloudheid toont in dit geſticht
Haar' eed'len zwier en groot vermoogen.
 Wat dorp komt zich voor ons gezicht
Zo hoog vertoonen aan deez' vlieten?
 Het is de BERG: ô die hier ſtil
Mag leeven zonder zielsverdrieten,
 Bevryd van Staat- en Kerkgeſchil,
En 't geen de rust verſtoort, wil myden,
Behoeft geen Vorſten te benyden!

 Hoe veilig is hy, die 't gewoel,
Zo veel als moog'lyk is, wil derven,
 Om met een levendig gevoel,
Wyl hy in deez' woeſtyn moet zwerven,
 't Gemoed, ver boven zon en maan,
Uit ſlyk en aarde te verheffen;
 Dan ſchrikt hy voor geen Staatsörkaan:
Dan zal geen kille vrees hem treffen
 Voor doodsgevaar; dan ſmaakt zyn geest
 Een ſchets van 't eeuwig Bruilofsfeest.

Maar zacht, wat komt onze aandacht ſtuiten?
Pas op, dien 't ſloeproer is vertrouwt;
Het is een reeks van Waterſchuiten,
Daar Amſteldam zyn Bier uit brouwt;
Wat ſchatten zou het niet betaalen,
Indien deez' verſche waterſtroom
Steeds vloejen mogt door zyn kanaalen?
Nu moet men ſteeds aan uwen zoom,
ô Vecht! verſchynen, en gebruiken
Het vocht uit uw kriſtallen kruiken.

Wy zyn dan eindelyk geland
Voor PETERSBURG, myn Reisgenooten,
Voor Petersburg, zo ſchoon van ſtand,
Welks roem ik nimmer kan vergrooten
Naar waarde; ik zie, gy ſtaat bedeest
Voor zo veel wonderen, myn Vrinden,
Deez' Lustplaats, door Heer SCHYNVOETs geest
Ontworpen, kan naau weêrgaê vinden.
ô Vecht! hoe heerlyk ſluit ge uw' kring
Met zulk een' onwaardeerb'ren ring!

ô Schrand're Schikkonst! hoog te looven,
Hoe net hebt ge alles hier verdeelt!
ô Petersburg! ô roem der Hoven!
Uw Koninglyke pracht verbeeldt,
Ja tart zelf de Italiaanſche kusten,
Met hun Paleizen, ryk van ſchat;
Hier kon Czaar PETER veilig rusten,
Als hy, door ſtaatszorg afgemat,
Zich zelf had door 't gewoel verlooren:
Dit Landjuweel kon hem bekooren.

Betoov'rend Hof! myn oog verdwaalt
In laanen, kabinetten, dreeven,
Fonteinen, heerlyk opgehaalt,
Die duizend waterſtraalen geeven:
In 't lusthuis, naar de kunst gebouwt,
En alles, 't geen elk kan behaagen,
Wanneer men 't eerst met ernst beſchouwt.
ô Tempe! is 't mooglyk, mag ik vraagen?
Hoe komt deez' pracht in dit moeras?
Noch korts een ruime waterplas.

Dus vorstlyk kan een Koopheer leeven,
Door 's Hemels zegen, zorg en vlyt:
Dit alles kan de handel geeven,
In weêrwil van de bitſe nyd.
Gy kleene Prinſen, die uw zaalen
Ten roof aan de armoê geeven moet,
Laat af van al uw ydel praalen;
De Waereldſtad aan d'Amſtelvloed,
Hoe wonderlyk 't u klinkt in de ooren,
Teelt Koningen op ſchryfkantooren.

Dus kan 't vereenigt Nederland,
Door 's Koopheers muntmetaal geſteeven,
Als 't word behandeld met verſtand,
De wet aan Koningryken geeven;
De weegſchaal in den evenaar
Behouden, en zich zelf behoeden
Voor zeeharpyen, vol gevaar,
Om in een' ſtorm van tegenſpoeden,
Wanneer eene oorlogs-vlaag het prest,
Te waaken voor 't Gemeenebest.

Wy moeten voort; elk zett' zich neder.
ô Petersburg? blyf lang in ſtand,
Wy zien u moog'lyk nimmer weder.
Die plaats, gekogt of aangeplant
Door BRANDJES, is hier wel geleegen
Tot allerhande visſchery,
Welks handel hy, door vlyt en zeegen,
Met winst gedreeven heeft aan 't Y:
Dit landhuis kan u klaar ontdekken,
Hoe hy uit baars wist goud te trekken.

Door welk een zoete tovertaal
Beweegt gy ons tot bly geſchater,
ô Wydberoemde Nachtegaal!
Terwyl de Vechtzwaan bruist in 't water,
En kromt zyn' hals gelyk een boog,
Welks pluim de ſneeuwvlok durft braveeren;
Nu ſteekt hy trots het hooft om hoog:
ô Edel dier! gy kunt ons leeren
Dat wellust, ſtaat en overvloed,
Moet zwichten voor een blank gemoed.

Maar gy, begraasde klaverweiden,
Ach! mogt de landman, als weleer,
Zyn rund'ren op uw' grond geleiden!
Wat zou hy 's Hemels Opperheer
Al dankbaare offers op gaan draagen!
Maar nu de Veepest zich verheft,
Dwingt hem de nood tot droevig klaagen:
Doch deeze plaag die Neêrland treft,
Word door Gods hand beſtuurt ten goede:
Men kusch die Vaderlyke roede.

Ziet daar den HINDERDAM, gelegt
In 't noodjaar, om den ramp te ſtuiten,
Toen 't onmeedoogend krygs-gevegt
Ons dreigde, en 't ongeregelt muiten;
Toen wierd ook de UITTERMEERSCHE SLUIS,
Geſticht, die wy vooruit beſchouwen.
Wie meld het ſchrikkelyk gedruis,
't Geen zich verhief uit misvertrouwen!
Het oorlog valt den landzaat zwaar,
Doch Burgertwist baart meer gevaar.

Hier ziet men VECHTWYK met haar dreeven;
Ginds DRIEMOND, doch aan de overzy',
't Geen ons geen oogvermaak kan geeven,
In deeze Vecht-togt, van naarby;
Doch, konden wy den tyd wat rekken,
'k Zou in dat heerlyk Geinjuweel
Een' ſchat van wonderen ontdekken,
Daar menig vorstlyk Vechtpriëel,
Door vyvers, kommen, keurgezichten,
En kabinetten, voor moet zwigten.

Hoe blinkt deez' avondſtond in 't oog,
Die 't hert verkwikt door 't lieflyk bloozen;
Maar welk een reuk ſtygt naar omhoog?
Geen reuk van lelien en roozen,
Maar van 't onedel nageſlagt,
Der Ithakoiſche bootsgezellen,
Hervormt door Circes tovermagt,
Die in . . . doch 'k laat Homeer vertellen
Van 't wonder, klaar geſtelt ten toon
In 't doolen van Laërtes zoon.

Wy zyn te WEESP, nu kunt gy raaden
  Dat ik van zwynen fprak, die hier
Zich fteeds by duizenden verzaaden:
  Deez' ftad draagt roem op fmaak'lyk bier,
En eene fcheikunst die de kragten
  Behendig uit het kooren haalt!
Een morgendrank daar veel naar trachten,
  Die door het misbruik, afgedwaalt
Van 't redenfpoor, naar Java vlugten,
Daar vrouw, en kind'ren om zuchten.

  Verfchooven, kleene en arme ftad,
Moest gy den mond der Vecht bewaren!
  Die, van de zuiderzee befpat,
Steeds bloot ftaat voor haar woeste baaren;
  Doch fchoon de dichter van het Y
Dus zingt „ Een ander mag beklyven,
  (Door een Meerminne profecy)
„ Maar MUIDEN zal wel MUIDEN blyven,
  Zinfpeelende op uw nedrigheid,
  Een deugd, die zelden word verbreid.

'k Heb echter reden om te boogen
  Op uw aloud en Aad'lyk flot,
Gebouwt door Floris groot vermoogen,
  't Geen namaals zyn gevangenkot
Verftrekte, om Velfens haat te koelen,
  Niet bluschbaar dan door zynen dood.
ô Vorften! dien 't hoogmoedig woelen
  Behaagt, die eer en deugd verftoot
Door eedbreuk, moord en vrouwenfchenden,
Leert hier, hoe 't rad van Staat kan wenden.

  't Is waar, uw held're glans verdooft,
Wanneer men 't oog flaat op uw muuren:
  Maar, om uw' nooit volpreezen HOOFT,
Zal uw vermaardheid eeuwig duuren:
  Dat dierbaar Hoofd, geleerdheids licht,
Doet oosten, westen, noorden, zuiden,
  Door kracht van taal en maatgedicht,
Reikhalzen naar 't Kafteel van Muiden,
  Daar 's Drosfaarts letterfchat, geacht
  Van 't ryp vernuft, is voortgebragt.

Zo zien we in 't einde, ô Reisgenooten!
  Deez' korten fpeeltogt afgelegt.
'k Heb u veele Adelyke floten,
  En lustpriëelen aan de Vecht
Vertoont, die veeler glans verdooven.
  Wien lust het noch met lyfsgevaar
Te reizen naar uitheemfche Hoven?
  Naardien men hier, zo wel als daar,
De kunst kan met natuur vereenen.
Wie wenscht om Romen of Athenen!

  Wie wenscht om buitenlandfche praal,
Ten zy de waan hem heeft bedroogen,
  Dien hier het keurigft' veld-onthaal
Word aangeboôn, en fteeds zyne oogen
  Verlustigt met gemak in 't groen!
Dwaas is hy, die in vreemde hoeken,
  Als hy zich kan by huis voldoen,
Een ingebeeld vermaak gaat zoeken;
  Terwyl hy, hoe 't hem ook behaagt,
  Zyn' besten fchat, gezondheid, waagt.

Gelukkig is hy, die zyn togten
  Bepaalt, en nooit door flinkfchen lust
In 't vry gemoed word aangevogten:
  Maar mist hy die verkwikb're rust
Door eigen fchuld; geen marm' re zaalen,
  Geen lustpaleis, geen lekkerny,
Geen kroonengoud, noch vorstlyk praalen,
  Kan, door de wreede dwing'landy
Van 't dood'lyk wroegen, hem vertroosten,
Al reist hy van het West naar 't Oosten.

  Ik wensch, dat d'Oppermajefteit
Aan u, en my, en elk wil geeven,
  Dat wy zyn magt en heerlykheid,
Aan ons vertoont in 't buitenleeven,
  Steeds roemen, uit een dankbaar hert;
Ja, dat hy deez' vermaak'lyke oorden
  Bewaar' voor ramp en oorlogs-fmert,
En 't overvloejen van deez' boorden.
  ô VLIET! uw roem duur' jaaren lang.
  Hier eindig ik myn VECHT-GEZANG.

CLAAS BRUIN.

O P G A A V E

D E R

STEDEN, DORPEN EN LUSTHUIZEN,

WELKEN IN DIT WERK NAAR HET LEVEN AFGEBEELD ZYN; MET EENIGE KORTE HISTORISCHE AANTEEKENINGEN, TOT DEZELVEN BETREKLYK.

KAART van den gekromden loop der *Vecht*, op welken de Lustplaatfen aan dezelve gelegen, met naamen worden aangeweezen.

I. Het *Diftrikt* van UTRECHT, rondom den *platten grond* dier Stad, ter aanwyzing van het waare begin des Vechtftrooms, by fommigen gehouden voor een' toegedamden tak van de Rivieren de *Leck* of den *Rhyn.*

II. De Stad UTRECHT, aan de zyde van de *Vaart* en de Katharynen Poort.

III. Gezicht van de Lustplaats ZYDE BAALEN; van *Utrecht* koomende, het eerfte Landhuis aan de Rivier de *Vecht.*

IV. De konstwerken op deeze plaats, omtrent den grooten Kom, met een cierlyk terras omringd, naar het huis te zien: aanmerkelyk door een ruime *zaal*, van binnen door *Gerard Hoedt* befchilderd; nevens een uitmuntende *Orangerye.*

V. Dezelve kom, met fchermen omvangen, fluitende het gezigt op het achterfte kabinet.

VI. Buiten-gezigt van ROSENDAAL, nevens eene tweede plaats RAVENSBERG genoemd.

VII. Een *Landhuis* nevens het Dorp ZUYLEN: volgens den Heer Burgem. *Alting*, (*Notit. German. Inferior.* 2 *part.* 173 *bl.*) geheeten *Thule*, in een *Donatiebrief* van den jaare 838.

VIII. Het Huis te ZUYLEN, eertyds in erfpacht gehouden van de Abtdye van *Oostbroek*, nu leenroerig aan den Geftichte van *Utrecht;* waarmede den 28 January 1695. de Heer REYNAUD GERARD VAN TUYL VAN SEROOSKERKEN is beleend.

IX. Buiten-gezicht van VECHTENSTEIN.

X. Het *Speelhuis* van het Huis TER MEER; anders *Zuylenburg;* mede leenroerig aan den Gefichte van *Utrecht;* waarmede den 23 Mey 1702. de Heer VINCENT. MAXIMILIAAN VAN LOKHORST, Heere van *Maarsfen*, is beleend.

Hier nevens zyn gevoegd een gezicht van de plaats VECHTENDAAL, en een gedeelte van het Dorp MAARSSEN; wiens benaaminge de *Oudheidminnaars* gaarne zouden ontleenen, met *Hortenfius*, van de *Marfi* of *Marfaci*, oude *Duitfche* volkeren: hoewel ik my liever voege by hen, die dezelve in de *maaren*, moeren en broeken, laage en natte velden vinden.

XI. Het ander gedeelte van MAARSSEN; nevens BOELESTEIN en het tegenovergelegene VECHTELEVEN.

XII. DOORNBURG, een Landhuis door *Catharina Lescaille* bezongen. Zie *van Royen*, *Landleven*, bladz. 116.

XIII. HARTEVELD, van buiten.

XIV. ELSENBURG.

XV. SOETENDAAL, van buiten.

XVI. GOUDENSTEIN; ziende op *Soetendaal*, *Leeuwendrecht* en *Harteveld.*

XVII. Het *Rechthuis* van MAARSSEVEEN, hebbende op zyde DAALWYK, VECHTHOVEN en DEN OEVER.

Wat de Heerlykheid van *Maarsfeveen* aangaat, verzuim en krygsörkaanen hebben veel papieren verdonkerd en vernield: doch het is zeker, dat *Maarsfen*. nevens *Abcoude* en *Maarsfeveen*, eertyds onder den Heer van *Arkel* is geweest; gelyk hy mede was Heer van *Putten* en *Geervliet;* alwaar hy nevens zyne Gemaalin is begraven, en haare beelden op den grafzark uitgehouwen, nog heden zyn te zien.

XVIII. HOOGEVECHT, van buiten.

XIX. Generaal Gezicht van binnen, naar achteren.

XX. De achterfte Terrasfen en het Kabinet.

XXI. De groote Kom, met deszelfs Terrasfen, naar vooren, op het Huis.

XXII. OTTERSPOOR, naar buiten.

XXIII. De Dwars-vyver, op een der Kabinetten.

XXIV. Gezicht uit het achterfte Kabinet naar de *Vecht.*

XXV. GANSENHOEF; naar het Rechthuis van Maarsfeveen.

XXVI. De groote Dwars-vyver naar achteren,

XXVII. Het Huis OUDAAN; boven Breukelen, aan den Trekweg of het Zandpad, rondom in het water, van vooren aan een hangend Torentje tusfchen twee gevels, kenlyk.

XXVIII. Het Huis te NYENRODE, by Breukelen, aan den Wagenweg; meêr dan eenmaal

vyandlyk vernield; gelyk 1481. door die van Utrecht, belegerd en ingenoomen: en weder, naa de herbouwing en verbetering, 1674. door de Fransche brandstichters.

XXIX. VREDEN-OORT, tusschen den Wagenweg en de *Vecht*.

XXX. Het Landhuis van wylen den Heer THEODOOR BOENDERMAKER, aan Breukelen, tegen over Gunterstein.

Het gezigt is van achteren en op de zyde, voor die van Maarssen of Utrecht koomen afzakken.

XXXI. Het gemelde Huis aan de *Vecht*, tusschen twee zitplaatsen, door *Isaac Moucheron* meesterlyk beschilderd, ingeslooten, en hebbende het oog op een Fontein, van twee groote Tritons onderschraagd.

XXXII. De groote Kom en alle het Fonteinwerk in denzelven, het Terras tusschen de twee Kabinetten, en het beeld van de geschaakte Proserpine.

XXXIII. Het Huis GUNTERSTEIN.

Dit Heerenhuis is weleer by aankoop een eigendom geweest van den Heer *Johan van Oldenbarneveld*, *Advokaat van Holland*. Hetzelve is wel een Hollandsch leen, doch, volgens een gezegeld *Schrift* van 1611. altyd blyvende een gedeelte van het Sticht.

In 1672. deeden het de Franschen springen: naa 't verbranden der huizen Ruwiel en Nijenrode; zoo dat het heden is een nieuw gebouw, niet zoo zwaar als vóór het verbranden.

XXXIV. Het Dorp BREUKELEN, aan de zyde van de *Vecht*; van een hoogen ouderdom; zynde 838, door graaf *Rotgar*, aan de Kerk van Utrecht geschonken; als wanneer men het noemde *Bracola*, *Bróklede* en *Broekenlandia*, gelyk de oudste *Schryvers* getuigen.

XXXV. QUEEKHOVEN.

XXXVI. ——— van binnen, met twee fraaije haagen afgeslooten.

XXXVII. GROENEVECHT, van het Zandpad af te zien, over de steenen jagthaven.

XXXVIII. Gezicht dwars voorby het Huis, naar de brug en lange laan.

XXXIX. VECHTVLIET, aan de zyde van den wagenweg.

XL. HOFWERK, aan dezelfde zyde.

XLI. VYVERHOF, aan dezelfde zyde.

XLII. OVERHOLLAND; ook aan dezelfde zyde.

XLIII. De STERRESCHANS; in den gruwzaamen oorlog van 1672, eene fraaije vesting, gelyk elders in print kan gezien worden.

XLIV. Gezicht, door deeze plaats, van den Kleiweg naar de *Vecht*, nevens den ingang aan dezelve.

XLV. RUPELMONDE; met haar schoone Berceau.

XLVI. NIEUWERSLUIS; eene vesting met 2 punten aan weêrszyden de *Vecht*, in gemelden oorlog: ook elders in Print te zien, zynde het Kerkjen in een gemeen Landhuis van Amsteldam en Utrecht verwisseld. Eene pleisterplaats voor die met de trekschuit naar Utrecht of Amsteldam vaaren.

XLVII. OUDERHOEK; ouder dan men eigentlyk heden met vergunbrieven kan bewyzen; ten minsten men weet by overlevering, dat het TEN WIELE pleeg genoemd te worden; dat het een jagthuis der oude Bisschoppen is geweest; dat het veele uitmuntende voorrechten, door de bezitters verworpen, heeft gehad; en dat het, omtrent 1619, is gekoomen aan de voorouderen van wylen den Heer ANTONI VAN HOEK.

XLVIII. Gezicht, voorby het Speelhuis, naar de Nieuwersluis.

XLIX. Gezicht, uit het Speelhuis, aartig van binnen beschilderd door *Philip Tideman*, naar het Laboratorium of het Tuighuis der Vuurwerken, en de Eetkamer.

L. De laatste Kom, naar den berg Parnâs, van vooren met twee-en-twintig hardsteenen trappen, en rondom met grotwerk vercierd.

LI. Gezicht van Parnas, over de drie Kommen, naar het Huis, geslooten met de *Vecht* en den kleiweg.

LII. Gezicht, over den Karpervyver, naar Parnas, met eene schoone Berceau omringd.

LIII. Het Landhuis van wylen den Heer ANDRIES PELS; zynde dit de dwarssnede van de plaats; hebbende ook een voorland of Boomgaard, tusschen het Zandpad en den Wagenweg.

LIV. MIDDELHOEK; van het Speelhuis tot aan het Woonhuis op zyde naar Loenen te zien.

LV. Gezicht, van den Wagenweg, op het Woonhuis en de *Vecht*.

LVI. Het ander gedeelte van de Plaats, over den Wagenweg gelegen.

LVII. NIEUWERHOEK; op zyde, naar Loenen te zien.

LVIII. Het Huis, met zyne Parterres aan weêrszyden; van vooren.

LIX. Het ander gedeelte van de Plaats, over den Wagenweg gelegen.

LX. CROONENBURG, te zien van den Wagenweg, koomende van Loenen.

Een oud en zwaar gebouw, van den Heer *Jan van Kroonenburg*, Ridder onder Graaf *Diderik VI*, den laatsten des eersten stams van *Croonenburg*, omtrent 1122. gestigt.

Hier heeft ook *Gerard van Velsen*, de neef van den gemelden Heer, als eigenaar gewoond; en hier is ook, 1296. de gevangene Graaf *Floris V*. door de wraakzuchtige samengespannen en vervoerd.

In 1672. is het, 1 Augustus, door de Franschen ingenoomen; doch die het den 5 dier maand weder hebben verlaaten; naa dat zy den zwaarsten tooren hadden doen springen, en dus dit groote Heerenhuis van alle zyn cieraden ontmanteld; echter is het alsnog waardig om naauwkeurig van binnen bezien te worden: niet alleen wegens de twee met zwaare gewelven ondersteunde Kelders; maar ook om de ruime en kostbaare Zaal, waar aan, zoo boven als rondom, het stukadoor-werk een overkonstig meesterstuk vertoont.

LXI. De beide vleugels, of Orangerye en Stallinge; aan het Zandpad en de *Vecht*

LXII LOENEN; anders *Lonen* of *Lona*, een der oudste Dorpen in het Sticht van Utrecht; reeds ten jaare 953 door Keizer *Otto de Groot*

aan de Kerk van Utrecht geschonken; hetzelve ligt ook niet verre van *Loenerfloot* of *Lonoralaca*, onder dit Dorp behoorende, en in 866. door den Graaf Rotgarius aan St. Marten, te *Loenen* vereerd.

LXIII. LOENEN; eene Lustplaats, aan de andere zyde van het Dorp, aan de *Vecht*, van vooren, uit den Ryweg te zien.

LXIV. Het zelve Huis van achter, aan zyne twee vleugels verknocht

LXV. Gezicht van het Dorp voorby het Woonhuis, door de groote Laan.

LXVI. ——— voorby de Stalling, naar het groote Kabinet.

LXVII.——— naar den Tooren van het Dorp te zien.

LXVIII. WALLESTEIN, het Landhuis van den Heer JACOB BALDE.

LXIX. ——————— naar het achterste Kabinet te zien.

LXX. ——————— over den grooten Kom, naar het groote Woonhuis.

LXXI. OOSTERVECHT; aan de overzyde van den Wagenweg.

LXXII. Gezicht van binnen, langs de beide Vyvers, naar de Praalpoort.

LXXIII. VREDELAND of VREELAND; een Dorp in het Sticht van Utrecht, aan de *Vecht*, tusschen *Loenen* en *den Bergh*, hebbende landwaards achter zich liggen den opslag van een vernieuwd Kasteel, op de gronden van het oude, A°. 1260, door den kryglievenden Bisschop *Henrik van Viande* gesticht.

Uit een oud *Zegel* blykt dat *Vreeland* van ouds onder de steeden is gereekend.

LXXIV. DE NES of het REAALEN EILAND; in het geboomte.

LXXV. Het Huis te NEDERHORST; van wylen den Heer WELLARD GODARD VAN THUYL VAN SEROOSKERKEN, Heere van *Welland*, *den Bergh*, &c. te zien van den Ryweg, tusschen *den Bergh* en *Nichtevecht*.

LXXVI. Het oude Dorp DEN BERG; aan de *Vecht*, in het Sticht van Utrecht; staande de Kerk, geheel van moppen, op een hoogen heuvel, hier met 18, en daar met 20 trappen te beklimmen.

Voorts is deeze heuvel, tusschen klei en darry gelegen op een Zandplaat, loopende, zoo men voorgeeft, zelf binnen Amsteldam, tot in de Warmoesstraat.

Eindelyk is het voor de Liefhebbers van de *Nederlandsche oudheid* aanmerkelyk, dat rondom het portaal van gemelde Kerkje, ten noorden, met zeer oude letteren, van *S. Elburgis* word gewag gemaakt.

LXXVII. PETERSBURG; meermaalen door haare RUS-KEIZERLYKE MAJESTEITEN bezocht, en ook naar den voornaam van *Czaar Peter III.* benoemd.

LXXVIII. Gezicht op den achtergevel van het Huis over den grooten Vyver.

LXXIX. ——— voorby het Huis, langs de Fontein, naar het Zykabinet.

LXXX. ——— van het Huis over den grooten Vyver naar achter.

LXXXI. De Orangery en de Badstoof.

LXXXII. De groote Laan, alwaar wylen haar *Majesteit* CATHARINA ALEXIEWNA op een keurig muzyk vergast is.

LXXXIII. Gezicht van achteren, door de groote Laan, met een kleenere Laan aan weêrszyden.

LXXXIV. De *Voliere*.

LXXXV. De achterste Kom, met de wederzydsche Kabinetten.

LXXXVI. Gezicht door de Berceau, met een Vyver omringd.

LXXXVII. Het groote Kabinet op het Bergje, met eenige trappen toeganglyk.

LXXXVIII. Gezicht van het Bergje over de Voliere: stuitende het verschiet op de Dorpen *Nichtevecht* en *Den Berg*.

LXXXIX. VECHT-GESICHT, waar in, aan den Ryweg, de Plaats van wylen den Heer QUIRYN BRANDJES; en ROOSENDAAL, het Landhuis van wylen den Heer ALBERT BENTES, Schepen der Stad Amsteldam.

XC. OVERDAM; ziende op de schans HINDERDAM, in de treurige Historie van den oorlog van 1672, bekend.

XCI. De UITERMEERSCHE SLUIS; eene welgelegene schans op de *Vecht*; mede in bovengenoemde Historie berucht.

XCII. VECHTWYK; omtrend Weesp; aan den Ryweg.

XCIII. DRIEMOND; op drie wateren het uitzicht hebbende, als: het *Geyn*, *Smalweesp* en *de Gaasp*.

XCIV. ——— Het Huis van achteren, aan den grooten Kom.

XCIV. *a.* ——— Het Huis van vooren.

XCIV. *b.* ——— Het Huis op zyde.

XCIV. *c.* ——— Door de Laan naar den Moestuin.

XCIV. *d.* ——— Langs de Stallinge naar het Speelhuis.

XCV. Gezicht uit het Huis, over den grooten Kom of Vyver, naar achteren.

XCVI. Gezicht van den halven Kom in het achterste deel der Lustplaats.

XCVII. WEESP, *Wesepe* en *Wispe* van ouds; eene stad, reeds genoemd in een bisschoplyken *Vergunbrief* van den jaare 1131 en door verscheidene krygsgevallen der jaaren 1356, 1505, &c. genoegzaam bekend.

XCVIII. De Stad MUYDEN, met haar overoud Kasteel, weleer omtrent 1290. door *Floris V*, Graaf van Holland, gebouwd en naderhand de wooning der Drosten van *Muyden* en Bailluwen van het *Gooiland*. Ondertusschen is ook deeze Stad, 353, door keizer *Otto den Eersten*, aan de kerk van Utrecht geschonken, van welke weleer een gevangene meermin, volgens *Wilhelm Herman*, by *Mattheus*, *Anal. Tom.* I. *p.* 523. zich aldus uitte:

Muden sal Muden bliven,
Muden en sal noit becliven.

VECHTZANG.

ô Vechtſtroom, met uw blanke zwaanen,
Uw vogels, visſchen en geboomt,
Uw hofſteên en uw ſchoone laanen,
Alom met wélig gras bezoomd!

Als ik de lustige landsdouwen,
Door uw kristal van een gedeeld,
En al uw trotſche veldgebouwen,
Bezie, hoe word myn oog geſtreeld!

Als gy my, onder 't ſpeelevaaren,
Vertoont uw akkers, op een rei,
Bezaaid met goude korenaaren,
Wat zet gy my vernoegen by!

Gezeten aan uw oever neder,
Verkwikt gy my, door 't helder nat,
En dus hervat ik 't leven weder,
Byna verlooren in de ſtad.

Ik voel myn geesten door de gorgel
Van uwen nachtegaal gewekt:
Een klank veel zoeter als een orgel,
Die myne ziel na boven trekt.

Ik hoor een lieffelyk geſchater
Van duizend vogels onder een;
De galmen rollen over 't water,
En langs uw groene paden heen.

Zy vliegen over bloem en kruiden,
Van *Nieuwerode* na den Dom,
Van *Goudeſtein* na 't ſlot van *Muiden*,
Gekaatst al heen en wederom.

Ik zie de ſpartelvisſchen ſpringen,
En dansſen op uw kristalyn;
Wie kan zyn vreugde noch bedwingen,
Daar zelfs de visſchen vrolyk zyn?

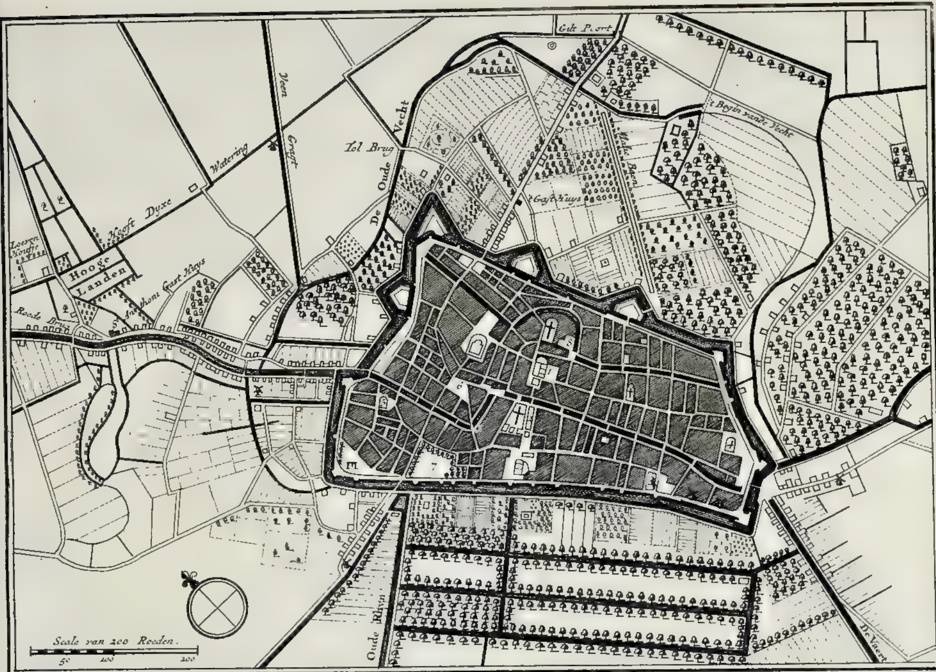
Het vee, met opgeſteekene ooren,
Schept ook behaagen in 't gefluit,
Als of Arion was herbooren,
En Orfeus met zyn blyde luit.

Ik hoor uw vloeijend zilver bruisſchen,
Gelyk een zachte waterval,
Uw eik en populier, aan 't ruisſchen,
Voltooijend 't aangenaam geſchal.

Het weste windje blaast violen,
En ſtrooit my roozen in den mond.
ô Vecht! gy hebt myn hart geſtoolen;
Ik reis niet weder van uw' grond;

Uw' grond, die ſteeds van milden honing,
Van melk en malſche boter vloeid:
Dus leef ik ryker als een koning,
Vernoegd en van geen zorg gemoeid.

JAN DE REGT.

UTRECHS platte grond: met eene vertoonende den Aanvang van de Rivier de VECHT. | Le Plan d'UTRECHT, avec une Representation du commencement de la Riviere le VECHT.

1. den Dom 2. de Buer Kerk. 3. St Geerten Kerk. 4 St Claes Kerk. 5. St Iacobs Kerk. 6. de Neu. 7. Vreeburg. 8. het Paus Hoff. 1

UTRECHT, of Trajectum ad Rhenum te sien van omtrent de Leidsche vaart. | UTRECHT ou Trajectum ad Rhenum: qui se voit environ Le Canal de Leide. 2

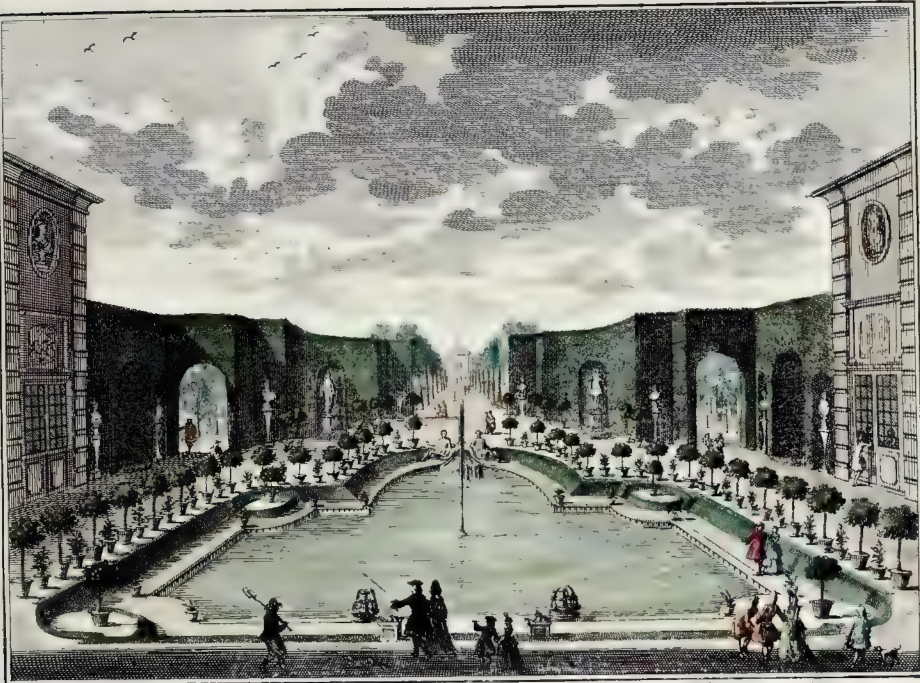

De SY-BAALEN, het Lanthuis van den Hr. David van Mollem. | Le SY-BAALEN estant la metairie du Sr. David van Mollem. 3

De SY-BAALEN, van binnen over de groote Kom naer het Huis te sien. | Le SY-BAALEN par dedans, regardant par dessus le grand Bassin vers la Maison. 4

6

De SY-BAALEN; van binnen, over de Kom naer agteren op het Cabinet te sien. | Le SY-BAALEN par dedans regardant par derriere dessus le Bassin, sur le Cabinet. 5

7

ROOSENDAAL; het huis van den H.r Joseph Aredondo, te sien naer 's Ravensberg. | ROOSENDAAL La maison du S.r Joseph Aredondo, qui se voit vers 's Ravensberg. 6

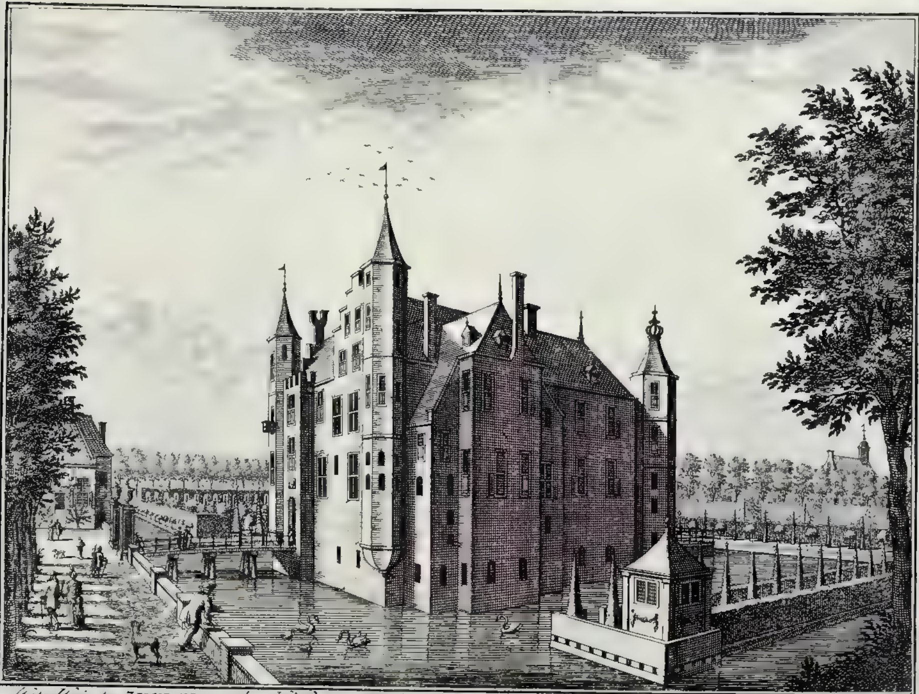
8

Het Dorp **ZUYLEN**, *en daer neven het Land huis van Juffr. du Pon.* | *Le Village de* **ZUYLEN** *avec La maison de Mademoiselle du Pon.*

7.

9

Het Huis te **ZUYLEN**, *van den H.r Reynaud Gerard van Thuyl van Serooskerken* | *La Maison de* **ZUYLEN** *du S.r R: Gerard van Thuyl de Serooskerken.*

8

10

VECHTESTEIN, de Plaats van den H.r Fr. Chuwe d'Orville, van vooren | VECHTESTEIN la Place du S.r Fr. Chuwe d'Orville, par devant.

9

11

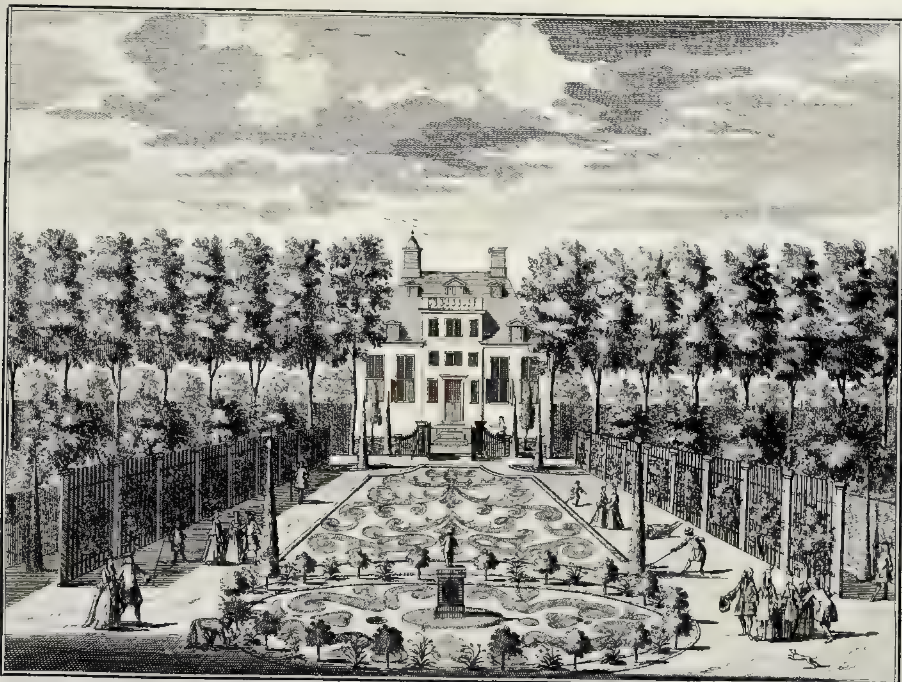
Het Dorp **MAARSEN**; nevens het Huis **TER MEER**, van den H.r Vincent Maximiliaen van Lokherst en **VEGTENDAEL**. | Le Village de **MAARSEN**, avec la Maison **TER MEER**, du S.r Vincent Maximilian van Lokherst et **VEGTENDAAL**.

10

Deel van **MAARSEN**, *waer in het Huis te 1* **BOELESTEIN** *en (2* **VECHTLEEVEN**.

Partie de **MAARSEN**, *ou se voit 1 La Maison de* **BOELESTYN** *et 2* **VECHTLEVEN**, 11

DOORNBURG, *het Huis van Mejuffr: Weduwe van de H.r Willem van Son, Dom heer van Oud Munster. nu behoorende aende H.r Abraham van Romswinkel.*

DOORNBURG *La Maison de Mademoiselle La Veuve du S.r Willem van Son, Chanoine Seculier d'Oud-Munster. Apartenant à present au S.r Abraham de Romswinkel.* 12

HARTEVELD, Lustplaats van de Heer Jan Meyn, Vryheer van Spanbroek, Heer van Spierdyk en Zuydermeer, van voren te zien.

Façade de HARTEVELD, Maison de Plaisance du S.r Jean Meyn, Seigneur de Spanbroek, de Spierdyk & Zuydermeer. 13

ELSENBURG, het Huis van den H.r Theod de Leeuw, Heere van Abcoude en Baambrugge.

ELSENBURG, la Maison du S.r Theod de Leeuw, Seigneur d'Abcoude, et Baambrugge. 14

SOETENDAEL, de Plaets van den H.r Isaac Simons. | *SOETENDAEL, la Place du S.r Isaac Simons.*

15

GOUDESTEIN, het Huis van den H.r van Maerssseveen ziende naer 1 Harteveld, 2 Leeuwenvegt en 3 Soetendael. | *GOUDESTEIN, la Maison du S.r de Maarseveen, regardant vers 1 Harteveld, 2 Leeuwenvegt et 3 Soetendaal.*

16

Het Regt huis van **MAARSEVEEN**, *siende naer 1 Daelwyc 2 Vechtoren, en 3 den Oever.* ‖ *La Maison de Justice de* **MAARSEVEEN** *regardant vers 1 Daelwyc 2 Vechtoren, et 3 den Oever.* 17

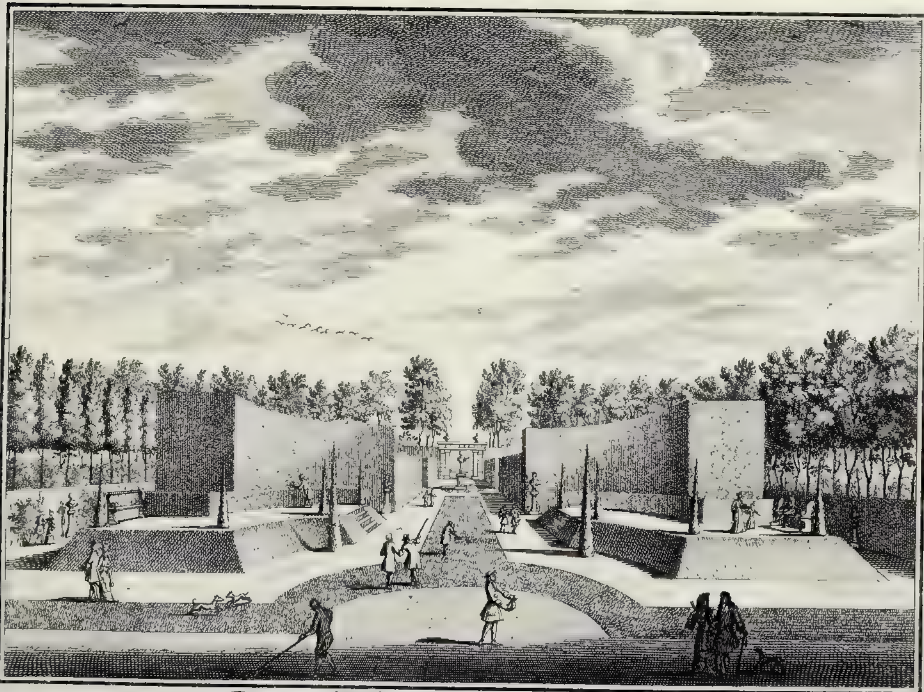

HOOGEVECHT *de Lust plaets van den Sr. Francois Sweerts, van buiten.* ‖ **HOOGEVECHT**, *Maison de plaisance du Sr. Francois Sweerts par dehors.* 18

HOOGEVECHTS *Generael gesigt, na agteren.* | HOOGEVECHT *veue Generale par derriere.*

19

HOOGEVECHTS *agterste Terras en Cabinet.* | HOOGEVECHT, *la Terrasse de derriere et le Cabinet.*

20

HOOGEVEGTS gesigt van binnen over de Kom en Terrassen, naer het Huis. | **HOOGEVECHT** veue par dedans, dessus le Bassin et Terrasse, vers la Maison.

21

OTTERSPOOR; de plaets van den Hr. Jacob van Lennep; van buiten. | **OTTERSPOOR**, la place du Sr. Jacob van Lennep par dehors.

22

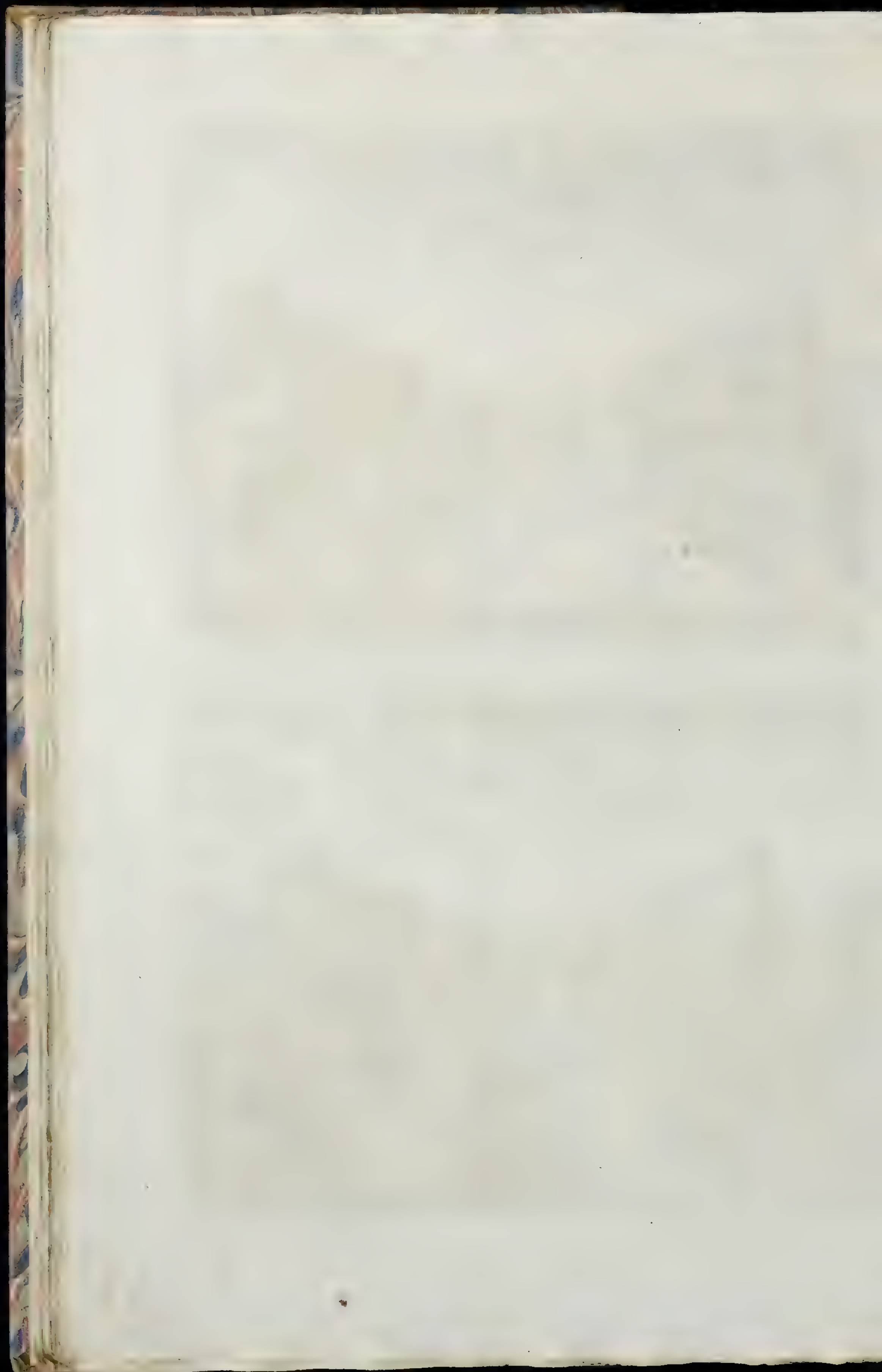
OTTERSPOORS *gesigt over de groote Vyver naer éene der Cabinetten.* | **OTTERSPOOR,** *veue par dessus le grand Vivier, vers un des Cabinets.*

23

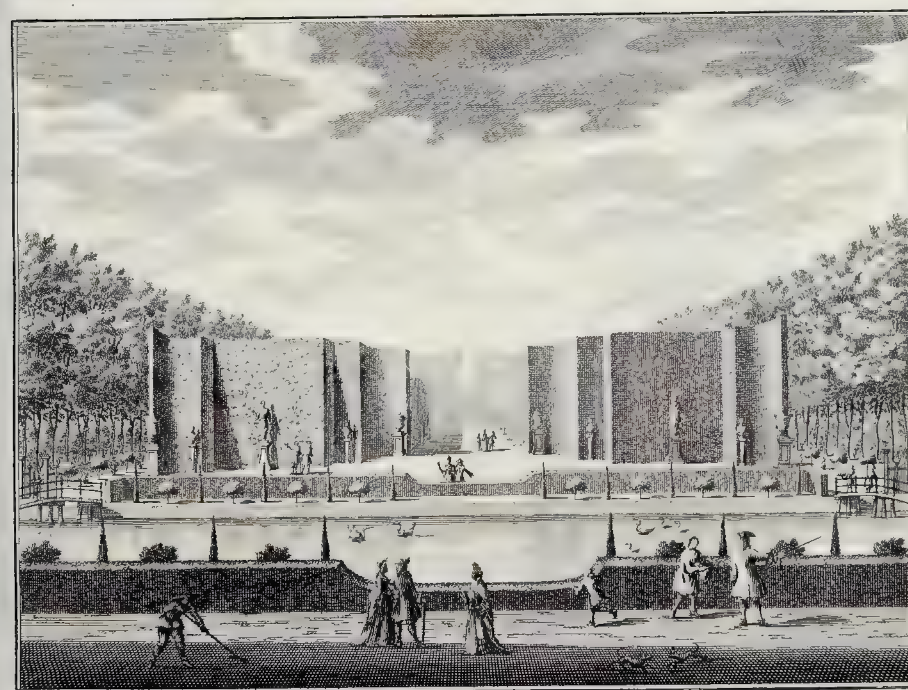
OTTERSPOORS *gesigt uit het agterste Cabinet, naer de Vecht.* | **OTTERSPOOR,** *veue du Cabinet de derriere, vers le Vecht.*

24

GANSENHOEF, het Huis van den H.r Jean Elias Huide coper Schepen van Amsterdam Heere van Maerssë veen, siende naer 't het Regt-huis van Maerssëveen. | *GANSENHOEF la maison du Seign.r Jean Elias Hui de coper Echevin d'Amsterdam, Seigneur de Maarseveen regardant vers 't la maison de Justice de Maarseveen.* 25

GANSENHOEFS Gesigt, over haer groote Vyver, naer agteren. | *GANSENHOEF, Veue par dessus le grand Vivier, par derriere.* 26

Het huis **OUDAAN**; *van den Hr. Philibert de Clerqué Heer van Bonenoc.* | *La Maison* **OUDAAN**, *du Sr. Philibert de Clerqué, Seigneur de Bonenoc.*

27

Het huis **NYENROODE** *van Mevr. Wed. van den Hr. Jan Ort: van buiten.* | *La maison de* **NYENROODE**, *de Madame la Veuve du Sr. Jan Ort: par devant.*

28

VREDENOORD ziende naer 1 de plaats van den Hr. Boendermaker en de 2 Gunterstein. | VREDENOORD, regardant vers 1 le Lieu du Sr. Boendermaker et 2 Gunterstein.

29

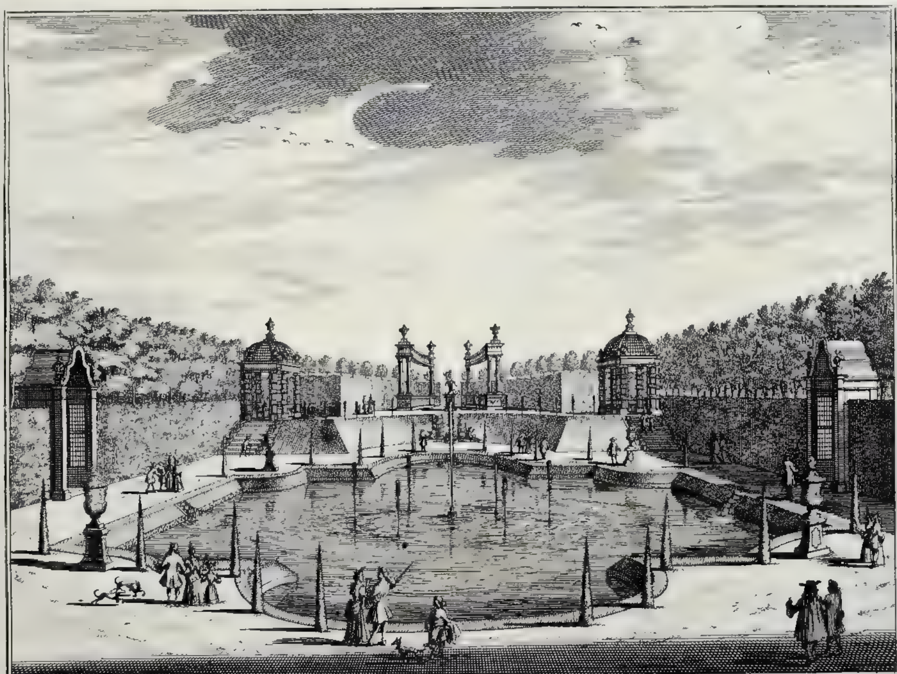
De plaats van den Hr. Theodorus BOENDERMAKER; van buiten, op zyde, ziende naer Breukelen. | La place du Sr. Theodorus Boendermaker, par dehors, a côté, regardant vers Breukelen.

30

Het Huis van den Hr. BOENDERMAKER, over de Vecht te sien. | La Maison du Sr. BOENDERMAKER, qui se voit par dessus le Vecht

31

De Hr. BOENDERMAKERS groote Kom, nevens de Terras en haer Cabinetten. | Le Grand Bassin du Sr. BOENDERMAKER avec la Terrasses, et ses Cabinets.

32

Het Huis **GUNTERSTEIN**, van den Hr. Ferdin. van Collen Hooft Officier van Amsterdam Heere van Gunterstein en Tienhoven &c.

La Maison **GUNTERSTEIN** du Sr. Ferdin. van Collen, Grand Baillif d'Amsterdam, Seigneur de Gunterstein et Tienhoven &c. 33

Het Dorp **BREUKELEN**, de Vecht overdwers overziende.

Le Village de **BREUKELEN** regardant par dessus le Vecht. 34

QUEEKHOVEN, de kost ſchoole van Mons.r Pierre Manneury. | QUEEKHOVEN – Ecole de pension de Mons.r Pierre Manneury. 35

QUEEKHOVEN, van binnen, ſiende naer agteren. | QUEEKHOVEN par dedans, regardant vers le derrière. 36

GROENEVECHT; de Buiten-plaets van een H.r Adriaen Rutgers. | GROENEVECHT La place du S.r Adriaan Rutgers.

37

GROENEVECHTS gesigt van binnen voor het Huis. | GROENEVECHT Veue devant la Maison.

38

VECHTVLIET, de plaets van den Hr. Raedsh. Wm. van den Broek, naer 't Hofwerk siende. | VECHTVLIET la place du Conseil. le Sr. Gme. van den Broek, regardant vers 't Hofwerk. 39

HOFWERK, de plaets van Mevrouw de Wede. van de Hr. Pieter van Veen, op 't Yperhof siende. | HOFWERK la place de Madame la Veuve du Sr. Pierre van Veen, regardant vers 't Yperhof. 40

VYVERHOF, *de Lust-plaats van den H.r Benjamin Teixera, op 't Weerestein ziende.*

VYVERHOF, *Maison de plaisance du S.r Benjamin Teixera, regardant vers Weerestein.* 41

OVERHOLLAND, *de Buiten-plaets van den H.r Theod: Huigens, Schepen van Amsterd. Heere van Hon kcop.*

OVERHOLLAND, *la place du S.r Theodore Huigens, Eschevin d'Amsterd: Seigneur de Hon koop.* 42

De **STERRESCHANS**, de Buiten-plaets van den Hr. David Rutgers; van buiten. | Le **STERRESCHANS**, la place du Mr. David Rutgers, par dehors.

43

De **STERRESCHANS**, van de Ry-weg in te sien. | Le **STERRESCHANS**, Veue du côté du grand Chemin.

44

RUPELMONDE, de Buiten plaets van de Sr. Jean de Wolf, van buiten. | RUPELMONDE, la place du Sr. Jean de Wolf, par dehors. 45

De Schans NIEUWERSLUIS, siende naer 't Ouder Hoek. | Poste fortifie de NIEUWERSLUIS, regardant vers Ouderhoek. 46

OUDERHOEK, het Land-huis van den Hr. Antoni van Leek, van buiten.

OUDERHOEK, la Maison de Campagne du Sr. Anthoine van Leek, par dehors. 47

OUDERHOEKS Speel-huis, nevens het gesigt naer de Nieuwersluys.

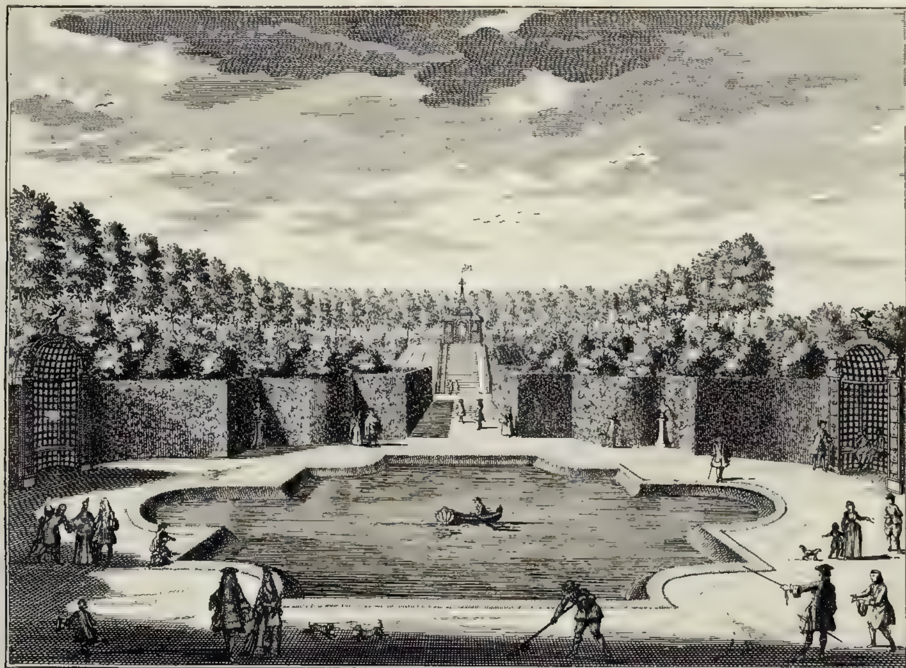
Le Pavillon d'OUDERHOEK, avec la Veüe vers le Nieuwersluys. 48

OUDERHOEKS *Gesigt van het Speel-huis, A°. 1717. met het Besoek van syn Czaarsche Majesteit driemael vereerd.*

Veue de **OUDERHOEK**, *qui se voit du Pavillon ou sa Majesté Czarienne l'a honoré trois fois de sa presence dans l'Année 1717.*

49

OUDERHOEKS *Gesigt over de laetste Kom, naer het Bergje.*

OUDERHOEK, *Veüe par dessus le dernier Bassin vers la Petite Montagne.*

50

OUDERHOEKS *Gesigt van het Bergje naer het Huis.* | **OUDERHOEK** *veue de la petite Montagne vers la Maison.* 51

OUDERHOEKS *Gesigt, op de Karper Vyver, door de Berceaux, naer het Bergje.* | **OUDERHOEK** *veue d'auprés le Vivier des Carpes, par les Berceaux vers la petite Montagne.* 52

De BUITEN-PLAATS van den Hr. Andries PELS, te sien van de Ry-weg. | La PLACE du Sr. André PELS, qui se voit du grand Chemin. 53

MIDDELHOEK; de buiten-plaets van den Hr. Anthony Bierens; aen de Vecht syde. | MIDDELHOEK, la place du Sr. Anthoine Bierens, sur le Vecht. 54

MIDDELHOEK, *van binnen ver op het Huis naer de Vecht te sien.* | **MIDDELHOEK** *par dedans, a côté de la Maison regardant vers le Vecht.* 55

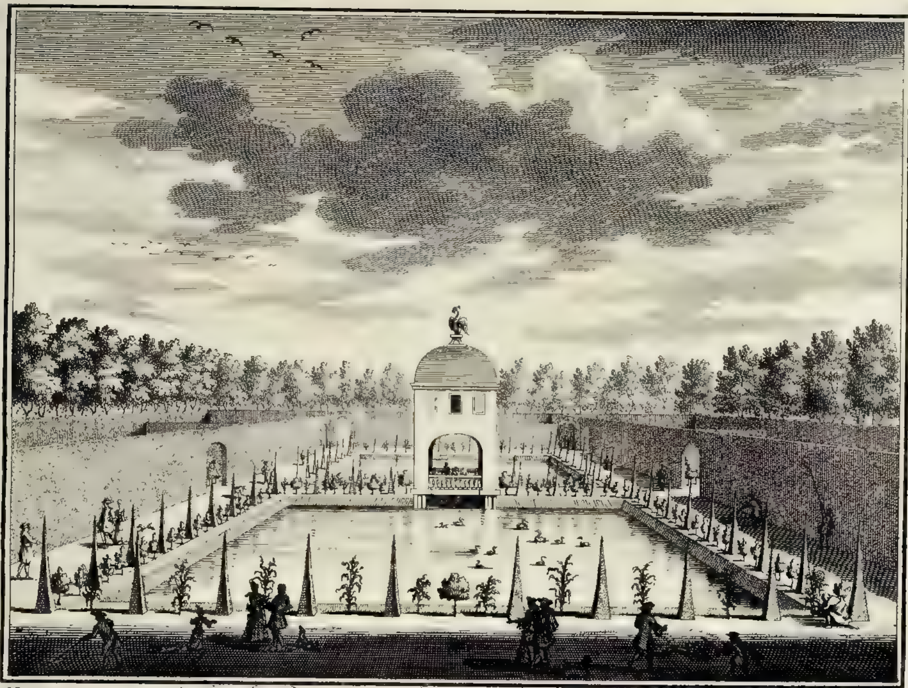
MIDDELHOEKS-*Deel, over de Ry-weg naer agteren te sien.* | *Partie de* **MIDDELHOEK**, *qui se voit par dessus le grand Chemin par derriere.* 56

NIEUWERHOECK; de Buiten-plaets van den Hr. Jan van Tarelinc voor by (1) Croonenburg naer (2) Loenen te sien. | NIEUWERHOEK, la place du Sr. Jan van Tarelink re: gardant par (1) Croonenburg, vers (2) Loenen. 57

NIEUWERHOEK; van binnen, op het Huis aen te sien. | NIEUWERHOEK, par dedans qui regarde la Maison. 58

NIEUWERHOEKS-Deel, over de Ry-weg, vertoonende een Vyver met het Speel-huis. | Partie de **NIEUWERHOEK**, par le grand Chemin, qui fait voir le Vivier, avec le Pavillon. 59

Het oudehuis **CRONENBURG**, van de Ry-weg af te sien van den Jr. Dominicus Franciscus van Camminga Heer van Cronenburg. | La Vielle Maison **CROONENBURG** qui se voit du grand Chemin du Sr. Dominicus Franciscus de Cam: minga Seign.r de Croonenburg. 60

CROONENBURG, *aen de Vecht zijde, en gesigt naer 't Nieuwerhoek.*

CROONENBURG *au Côté du Vecht, et Veue vers l' Nieuwerhoek.*

61

Het Dorp **LOENEN**, *nevens 't Croonenburg, van Nieuwerhoek te sien.*

Le Village de **LOENEN** *avec le Croonenburg, Regardant de Nieuwerhoek.*

62

LOENEN, de Buiten-plaets van den Hr. Christiaen v. Persyn Heere van Loenen. | LOENEN, la place du Sr. Christiaan van Persyn, Seignr. de Loenen.

63

LOENEN met haere Vleugels, van agteren te sien. | LOENEN avec ses Ailes Regardant de derriere.

64

LOENEN, van het Dorp op de zyde van de Groote Laên te sien. | LOENEN Regardant du Village vers le Côté de la Grande Allée. 65

LOENENS gesigt, voorbi de Stalling naer het groote Cäbinet te sien. | LOENEN, Veue sur l'Ecurie vers le Grand Cabinet. 66

LOENENS *gesigt aen de Vecht, naer de tooren van het Dorp te sien.*

LOENEN *veue au Cote du Vecht, Regardant vers la tour du Village.* 67

WALLESTEIN, *het Land-huis van den Hr. Jacob Balde, van vooren uit de Vecht.*

WALLESTEIN, *la Maison de Campagne du Sr. Jacob Balde, Regardant par devant, dessus le Vecht.* 68

WALLESTEIN, van het Huis naer het agterste Cabinet te sien. | *WALLESTEIN, Regardant de la Maison vers le dernier Cabinet.* 69

WALLESTEINS Gesigt over de groote Kom naer het Huis. | *WALLESTEIN, Veue par dessus le grand Bassin vers la Maison.* 70

OOSTERVECHT, de plaets van den Sr. Isaac Simtinson, naar Loenen te sien. | **OOSTERVECHT**, la Place du Sr. Isaac Simtinson, Regardant vers Loenen. 71

OOSTERVEGTS Gesigt van het Huis naer agteren. | **OOSTERVEGT** Veue de la Maison vers derriere. 72

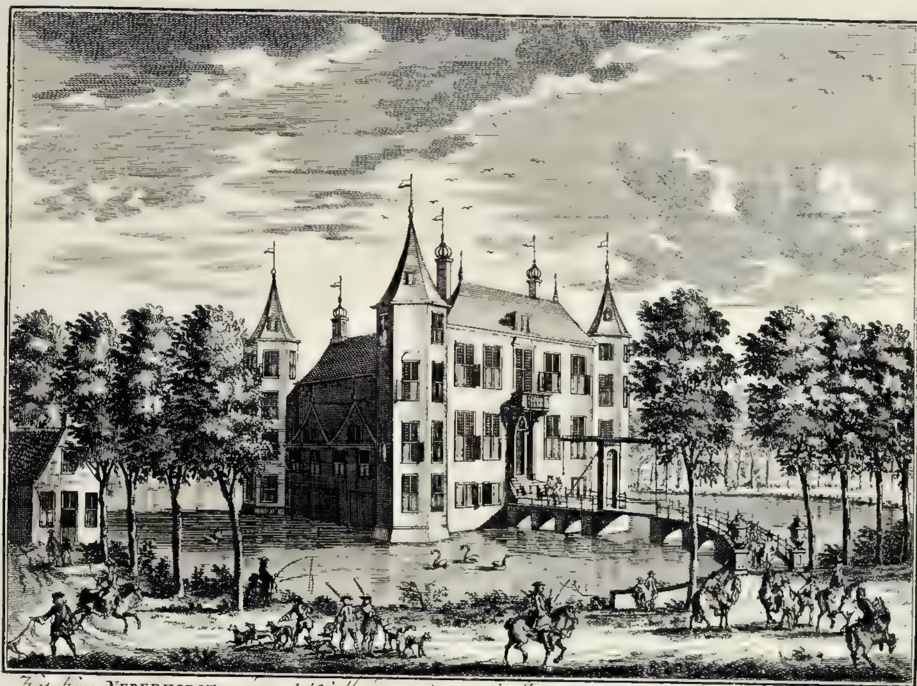
Het Dorp **VREELAND**, te sien van omtrent de plaets Vreederust, over de Vecht.

Le Village de **VREELAND** qui se voit environ la place de Vreederust par dessus le Vecht. 73

De **NES**, of het **REAALEN-EILAND**; het Lust huis van Juffr: Sara Reael; siende naer Vreeland.

Le **NES** ou le **REAELEN-EILAND**, la Maison de plaisance de Mademoiselle Sara Reael, Regardant vers Vreeland 74

Het Huis NEDERHORST, van een H.r Wellart Godard van Tuyl van Serooskerken. | La Maison NEDERHORST en S.r Welliart Godard van Tuyl de Serooskerken. 75

Het Dorp DEN BERG, nevens het Gesigt naer Nigtevecht. | Le Village DEN BERG, avec la veue vers Nigtevecht. 76

PETERSBURG de Lust-plaats van den Wel Ed. Gestrenge Heer Christoffel van Brands, Ryks Edelman, Raad en Resident &c. van sijne Czaersche Majesteit &c. &c. &c. Resideerende tot Amsterdam, meermaalen door sijne en haere Keyserlyke en Czaersche Majesteiten besogt.

PETERSBOURG, Lieu de Plaisance du Tres Noble Seigneur, Monsieur Christoffel van Brands, Gentil-homme de l'Empire Romain, Conseiller de la Cour, & Resident de sa Majesté Czarienne &c. &c. &c. Residant à Amsterdam, Honoré plusieurs fois de la Presence de Leurs Majestés Imperiales et Czariennes. 77

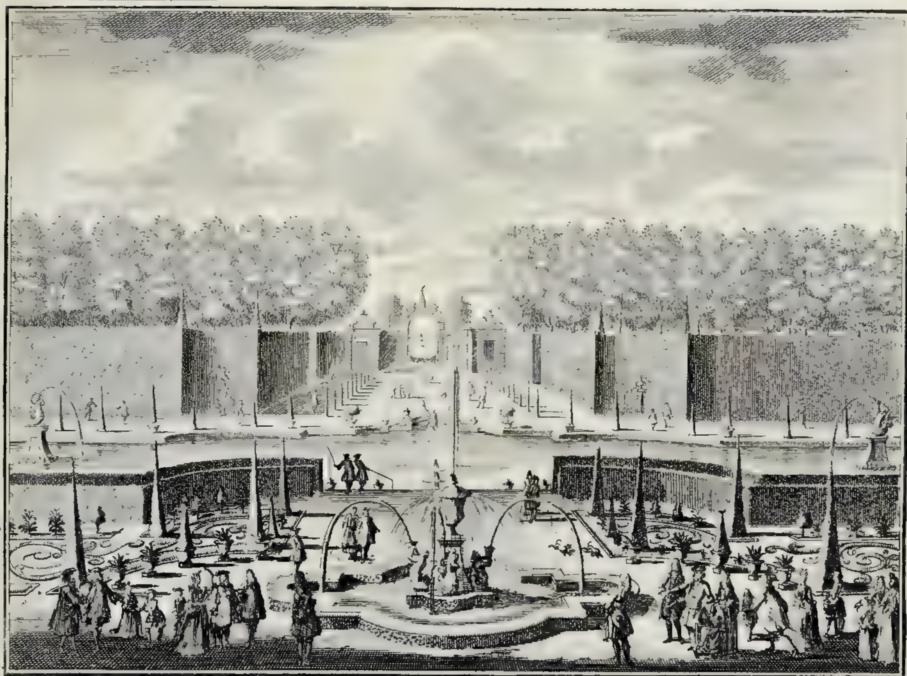
PETERSBURGS Huis van agteren, van over de groote Vyver te sien.

La Maison de **PETERSBOURG** de derriere au dessus du grand Vivier. 78

PETERSBURGS *Gesigt, van de groote Laan, en een gedeelte van't huis.*

Veüe de **PETERSBOURG** *de la grande Allée, et d'une partie de la Maison.* 79

PETERSBURGS *Gesigt, van het huis over de groote Vyver, naar agteren.*

Veüe de **PETERSBOURG** *de la Maison au dessus du grand Vivier vers le derriere* 80

PETERSBURGS Oranjerie Fontein en 't Russise Badstoof. | L'Orangerie, la Fontaine et le Bain Russien de PETERSBOURG. 81

PETERSBURGS gesigt van de groote Laen, na de nieuwe Fontein. | Veue de PETERSBOURG, de la grande Allée, vers la nouvelle Fontaine. 82

PETERSBURGS Gesigt van agteren, door de groote Laanen. | Veue de PETERSBOURG de derriere, par les grandes Allées. 83

PETERSBURGS Gesigt over de Voliere. | Veue de PETERSBOURG, au dessus de la Voliere. 84

PETERSBURGS agterste Kom en Cabinetten. | Le dernier Bassin & les derniers Cabinets de PETERSBOURG. 85

PETERSBURGS gesigt door de Berceaux. | Veue de PETERSBOURG par les Berceaux. 86

PETERSBURGS Gesigt van 't groote Cabinet, staande op 't Bergje alwaer syne en haere Keyserlyke Czaersche Majesteiten veel vermaek hebben gevonden. | Veue de PETERSBOURG, du grand Cabinet qui est sur la petite Montagne, où leurs Majestés Imperiales Czariennes ont trouvé beaucoup de plaisir 87

PETERSBURGS gesigt van het Bergje over de Voliere, op Nigtevegt, en den Berg. | Veue de PETERSBOURG, de la Montagne au dessus de la Voliere, sur Nigtevegt, et den Berg. 88

De Plaets van den Hr. QUIR. BRANDJES, nevens ROOSENDAAL, het Land huis van Heer e Wed.e vande Hr. Albert Bon tes, Scheven van Amsterdam.

La Place du Sr. QUIR. BRANDJES, avec ROOSENDAAL, la Maison de Campagne de Madame la Veuve du Sr. Albert Bentes Escherin d'Amsterdam. 89

OVERDAM, de Hofstede van den Hr. Pieter Melk pot, ziende op de schans (t) Hinderdam.

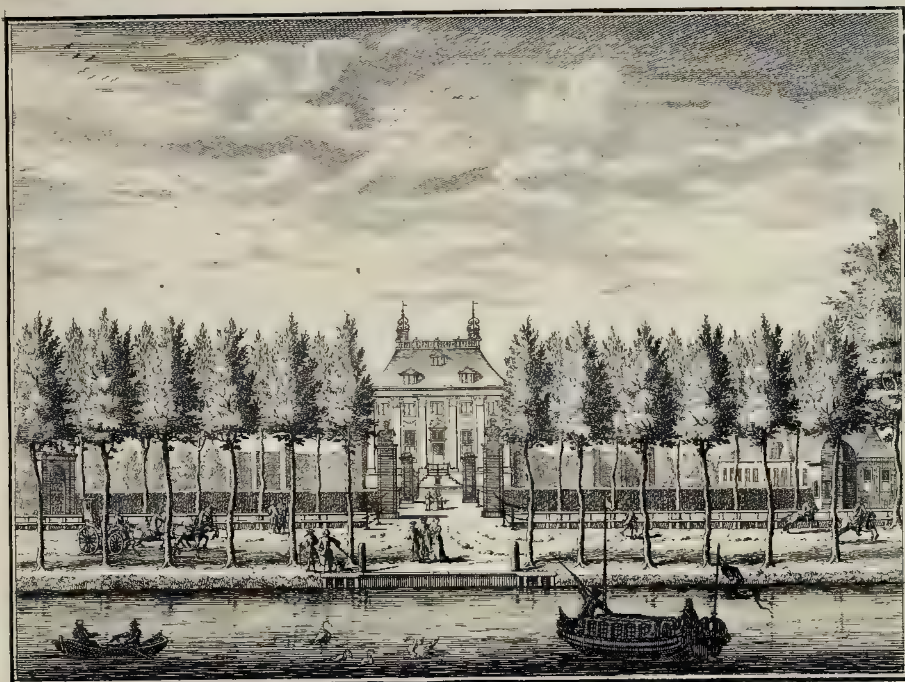
OVERDAM, Jardin de plaisance du Sr. Pierre Melkpot, Regardant sur la Fortresse (t) Hinderdam 90

De Schans UITERMEERSE-SLUIS, van de Stad Weesp af te sien. | La Fortresse UYTERMEERSE-SLUYS Regardant de la Ville de Weesp. 91

VECHTWYK; de Hofstede van den Hr. Dirk Bosch; met een gesigt op Naarden. | VECHTWYK, Jardin de Plaisance du Sr. Dirk Bosch, avec une Veue vers Naerden. 92

DRIEMOND, *aen het Gein en de Gaesp, de lust-plaets van den H.r Cornelio van Laer.*

DRIEMOND, *sur le Gein et Gaesp, la place de Plaisance du S.r Corneille van Laer.* 93

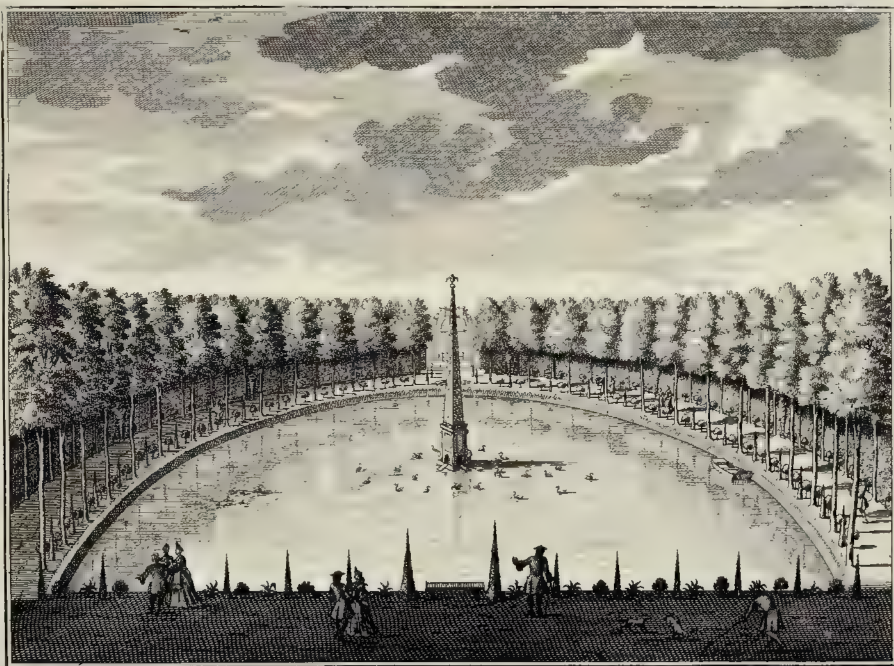
DRIEMONDS *Geslot van agteren, over de Groote-Kom naer het Huis.*

DRIEMOND *Veue par derriere dessus le Grand Bassin vers la Maison.* 94

DRIEMONDS Gesigt over de Kom, van het Huis naer agteren. | DRIEMOND, Veue dessus le Bassin, de la Maison vers derriere.

95

DRIEMONDS agterste Kom, met haer Pyramide. | DRIEMOND, le dernier Bassin avec sa Piramide.

96.

De Stad **WEESP** het gesigt komende van de Uitermeersche-Sluis. | La Ville de **WEESP**, Prenant sa Veue du coté de l'Uitermeerse-Sluis. 97

De Stad **MUYDEN** en haer Slot, van de Zee-dyk af te sien. | La Ville de **MUYDEN**, avec son Chateau, qui se voit du Zee dyk 98

DRIEMONDS *Huis van vooren.* | *La Maison de* DRIEMOND *du Coté de la Façade.*

94.a.

DRIEMONDS *Huis op syde, en van agteren, langs de Kom te sien.* | *La Maison de* DRIEMOND *de Coté & de derriere, ainsi qu'elle se voit le long du Bassin.*

94.b

DRIEMONDS gesigt voor de Laan, na de ingang vandé Moes-Tuin. ‖ Veue de **DRIEMONDS**, vers l'entrée du Jardin Potager.

94 c

DRIEMONDS gesigt langs de Stallinge, naã t' Speelhuis ‖ Veüe de **DRIEMONDS**, du côté des Écuries, vers la Gloriéte du Jardin.

94 d

